

The logo for the city of Ghent, featuring the word "gent:" in white lowercase letters on a blue rounded square background.

commissie onderwijs, welzijn en participatie
(OWP)

Openbare dossierstukken van de vergadering van 7
oktober 2020

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende
agendapunten vinden:

**15 2020_GRMW_01123 - Beleidsnota Armoedebestrijding (Armoedebeleidsplan 2020-2025)
en corona-addendum - Goedkeuring**

2020_GRMW_01123 - Beleidsnota Armoedebestrijding (Armoedebeleidsplan 2020-2025) en corona-addendum - Goedkeuring

Openbare bijlage(n):

- Beleidsnota Armoedebestrijding (Armoedebeleidsplan 2020-2025)
- Corona-addendum bij de Beleidsnota Armoedebestrijding

Gent tegen armoede

1 oktober 2020

ARMOEDEBELEIDSPLAN

Rudy Coddens

Schepen van Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid
en Zorg, Seniorenbeleid en Financiën
Stad Gent

Colofon

Stad & OCMW Gent

Departement Sociale Dienstverlening

Publicatiedatum

1 oktober 2020

Contact

Rudy Coddens, Schepen voor Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid en Zorg,
Seniorenbeleid, Financiën
schepen.coddens@stad.gent
Tel. 09 323 66 00

Adres

Stad Gent – Kabinet Schepen Coddens
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoudsopgave

Voorwoord: samen sterk in de strijd tegen armoede	6
1. Wat voorafging	7
2. Alles samengevat: de sociale grondrechten realiseren	8
3. Recht op sociale zekerheid en bijstand	11
3.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten	11
3.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede	13
3.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord	17
3.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning	18
3.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg	19
4. Recht op menswaardig wonen	22
4.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot	22
4.2. De woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van Gentenaars met een laag inkomen verhoogt	23
4.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt	24
4.4. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie	26
5. Recht op arbeid	29
5.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk	29
5.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie	31
6. Recht op onderwijs	33
6.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen	33

6.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken	34
7. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing	36
7.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie	36
7.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede	37
7.3. Vervoersarmoede aanpakken	39
8. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.	41
8.1. Budget	43

Lees hiernaast ook het addendum aan het armoedebeleidsplan 'Extra inspanningen n.a.v. COVID-19'.

Voorwoord: samen sterk in de strijd tegen armoede

1 op de 5 kinderen geboren in Gent komen in een (kans)arm gezin terecht. Armoede is geen keuze. Armoede start met te weinig financiële middelen, maar raakt aan alle levensdomeinen. Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze te weinig geld hebben, maar ook omdat ze zich schamen of zich niet op hun plaats voelen in het aanbod. Armoede moeten we samen aanpakken, met een ambitieus, emancipatorisch en integraal armoedebeleid, zodat iedereen krijgt waar hij recht op heeft. Zo streven we er naar dat elke Gentenaar menswaardig kan leven en volop deelnemen aan het leven in onze stad.

In Gent moet ik de strijd tegen armoede gelukkig absoluut niet alleen voeren. Die strijd is één van de speerpunten van het ganse stadsbestuur. De Sociale Dienst van Stad & OCMW heeft voor de komende jaren een recordbudget van 434 miljoen euro, 25 miljoen meer dan in de vorige zes jaar. Maar ook andere stadsdiensten investeren in armoedebestrijding. Als je alle budgetten optelt (voor werk, wonen, onderwijs, mobiliteit, energie, enzovoort) kom je uit op meer dan 570 miljoen euro. Het mooiste bewijs dat iedereen in het college van burgemeester en schepenen de strijd steunt.

Zo'n stadsbrede aanpak is noodzakelijk. Stadsdiensten moeten de krachten bundelen met het middenveld, de academische wereld, burgers en ondernemers om het verschil te kunnen maken. We zetten in op structurele hefboomen en individuele begeleiding, lokale hervordering, een sterk uitgebouwde en outreachende hulpverlening, en automatische toekenning van rechten.

Gezinnen met kinderen krijgen de hoogste aandacht. Door hun situatie integraal aan te pakken willen we de cirkel van (generatie)armoede doorbreken. Ook jongeren in armoede zijn een prioritaire doelgroep. Door korter op de bal te spelen garanderen we hen een sterkere start in het volwassen leven én voorkomen we ook hier generatiearmoede.

Ik blijf er bij: als elke politicus, op elk beleidsniveau, voluit zou kiezen voor armoedebestrijding, dan hoeft in een rijk land als België niemand arm te zijn. Als lokale overheid zetten we maximaal in op het armoedebeleid. Daarnaast blijven we ook de bovenlokale overheden wijzen op hun verantwoordelijkheid en werken waar mogelijk samen.

Dit plan legt alvast de grote lijnen vast voor de komende zes jaar. De resultaten rapporteren we jaarlijks aan de gemeenteraad.

Door de komst van corona (Covid-19) begin 2020 werden heel wat sociale problemen uitvergroot. Corona was (is) voor iedereen een bedreiging, maar niet iedereen werd even hard getroffen. We zitten wel allemaal in dezelfde storm, maar niet allemaal in dezelfde (stevige) boot. De Stad Gent heeft meteen werk gemaakt van allerlei maatregelen. Bij deze beleidsnota hoort daarom tweede document, een uitgebreid addendum met een overzicht van alle maatregelen om de meest kwetsbare Gentenaars – en zij die plotsklaps kwetsbaar wérden – snel en degelijk te helpen. Gelukkig was er heel wat solidariteit in Gent en waren veel Gentenaars en verenigingen en alle Gentse schepenen bereid om vrijwillig te helpen of 'een tandje bij te steken'. Samen tegen corona én samen tegen armoede! Mooi is dat.

Rudy Coddens

Schepenen van Sociaal beleid, Armoedebestrijding, Gezondheid, Zorg, Seniorenbeleid en Financiën

Stad & OCMW Gent

Gent, 1 oktober 2020

1. Wat voorafging

De visie en doelstellingen in dit armoedebeleidsplan kregen vorm in dialoog met mensen in armoede, veldwerkers uit organisaties die dicht bij hen staan en de betrokken stadsdiensten.

× **November 2018: stakeholdersforum**

Meer dan 100 veldwerkers werden tijdens het stakeholdersforum bevraagd over welke doelstellingen of acties zij in een nieuw armoedebeleidsplan wilden opnemen. Ook de 'signalenbundel 2018', waarin tal van actoren in het Gentse welzijnsveld knelpunten rond armoede bijhouden, werd gebruikt bij de opmaak van dit plan.

× **Februari 2019: dialoog met mensen in armoede**

Mensen in armoede zijn onze primaire stakeholder. Aan thematische gesprekstafels gingen verschillende schepenen met hen in gesprek over het bestuursakkoord en hoe we de strijd tegen armoede volgens hen moeten aanpakken.

De traditie van participatie door mensen in armoede in de opmaak van ons beleid is niet nieuw. Ook de resultaten uit vorige inspraaktrajecten (verenigd in het 'Armoedegeheugen') werden maximaal gebruikt in de voorbereiding van het armoedebeleidsplan.

× **Maart en oktober 2019: platform 'Gent tegen armoede'**

Een eerste voorstel voor het armoedebeleidsplan werd besproken op het platform 'Gent tegen Armoede'. Actoren uit het middenveld, de stadsdiensten, academici en ervaringsdeskundigen gingen hier in debat over de verwachtingen en mogelijkheden binnen het plan. In oktober werd samen verder nagedacht over de thema's beleidsparticipatie, werk en jongeren.

× **Oktober 2019: 100% sociaal**

Tijdens dit open forum rond sociale thema's stond de vraag centraal hoe we Gent nóg socialer kunnen maken. Het inspraakmoment stond open voor alle Gentenaars. Een werkvorm op maat van Gentenaars met een grotere kwetsbaarheid garandeerde dat ze zonder drempelvrees konden deelnemen aan dit moment.

× **Themacommissie gemeenteraad, inspraak op ontwerp door mensen in armoede**

Op de themacommissie van 7 mei voerde de gemeenteraad debat over het armoedebeleidsplan. Het platform Gent tegen armoede ging in juli in gesprek over het ontwerp. Op 31 augustus en 1 september bespraken we het ontwerp met mensen in armoede. Ook alle Gentse adviesraden kregen de mogelijkheid om feedback te geven op het armoedebeleidsplan, we ontvingen adviezen van de gezondheidsraad, de jeugdraad en Ad Rem.

× **en in de toekomst?**

Inspraak stopt niet bij de opmaak van het plan, maar is ook een belangrijke pijler in de uitwerking en uitvoering ervan. Mensen in armoede krijgen een duidelijke plaats krijgen in onze overlegstructuren, onder meer door onze klantenparticipatie, thematische inspraakmomenten en continue dialoog met de organisaties die het dichtst bij mensen in armoede staan (de Gentse verenigingen waar armen het woord nemen, Kras, Samenlevingsopbouw, CAW, ...). Zo verankeren we inspraak van Gentenaars met armoede-ervaring in dit en andere beleidsdomeinen. (zie ook 7.1.)

2. Alles samengevat: de sociale grondrechten realiseren

Als 'Stad van kansen' gaat Gent de strijd aan tegen armoede. Armoede start met een tekort aan financiële middelen, maar heeft een impact op de kansen van Gentenaars in alle levensdomeinen. Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze het geld niet hebben om deel te nemen, maar ook omdat ze zich niet op hun plaats voelen in de vele activiteiten in Gent. Wie met mensen in armoede werkt, merkt dat de doelgroep steeds diverser wordt, met steeds meer complexe problemen.

Het Gentse armoedebelidsplan formuleert 16 ambitieuze doelstellingen om armoede te voorkomen en bestrijden. Verschillende stadsdiensten, het middenveld, private partners en heel wat burgers bundelen de krachten. We zetten maximaal in op de structurele hefboomen die we als lokale overheid hebben om armoede te voorkomen en aan te pakken. Het realiseren van de sociale grondrechten vormt de kapstok voor ons plan. Het doel? Dat elke Gentenaar menswaardig kan leven en volop kan deelnemen aan het leven in onze stad. We begeleiden mensen in armoede daarbij zolang als nodig: we geven blijvend kansen in de zoektocht naar zelfredzaamheid.

Wie in armoede leeft, heeft te weinig middelen om deel te nemen aan het leven in de stad. We vergroten de inkomens van Gentse gezinnen onder de armoedegrens, door de Aanvullende Financiële Hulp stapsgewijs uit te breiden naar alle gezinnen. We vermijden dat Gentenaars in armoede terecht komen door hun rechten en sociale voordelen uit te putten. In alle welzijnsbureaus gaat een rechtenmaatschappelijk werker aan de slag, die samen met partnerorganisaties via rechtenateliers in de wijk de sociale rechten van Gentenaars uitput. We versterken middenveldorganisaties die instaan voor materiële ondersteuning zoals voedselhulp om ook in de toekomst alle kwetsbare Gentenaars gelijkwaardige toegang te geven tot deze hulp. De twee sociale kruideniers experimenteren met mobiele initiatieven.

Mensen in armoede staan er in onze stad niet alleen voor. We garanderen laagdrempelige hulpverlening op maat voor elke kwetsbare Gentenaar, ook als de stad groeit. We versterken het welzijnsonthaal, zodat er meer ruimte is voor die eerste, vaak moeilijke stap naar de hulpverlening. Gentenaars zullen online een afspraak kunnen maken. Partnerorganisaties krijgen een duidelijk contactpunt voor welzijnsvragen, ook buiten de diensturen. We maken werk van eenvoudigere administratie, o.a. door de schulden bij verschillende stadsdiensten samen te brengen en zo extra kosten voor de burger te vermijden. Schulden zijn een belangrijk knipperlicht, we spelen kort op de bal om armoede te vermijden. We pakken energiearmoede aan. Het is belangrijk dat wie steun krijgt, ook de afspraken nakomt die daaraan verbonden zijn. We behouden onze werking om sociale fraude tegen te gaan. Solidariteit mag niet ondergraven worden door misbruik

Gezinnen met minderjarige kinderen en jongeren zijn onze hoogste prioriteit. Hiermee helpen we niet alleen zij die vandaag al in armoede leven, maar werken we ook preventief. Met een zitdag in minstens 30 scholen verdubbelen we de werking van 'Kinderen Eerst', waarbij een maatschappelijk werker op school met de vragen van kwetsbare gezinnen en jongeren aan de slag gaat. Zo blijft geen enkel kind in armoede onder de radar. We breiden de meest intensieve begeleiding, via casemanagement, uit naar 100 extra gezinnen en 50 extra kwetsbare jongeren. Met innovatieve projecten en via wetenschappelijk onderzoek zoeken we naar nieuwe manieren om de ontwikkelingskansen van kwetsbare kinderen, bijvoorbeeld in het kleuteronderwijs, te vergroten.

We verlagen de drempel naar gezondheidszorg door te werken met extra gezondheidsgidsen en mondzorgcoaches. De psychologen van de Sociale Dienst zetten de komende jaren extra in op kwetsbare kinderen en jongeren en op traumaverwerking. We bouwen aan een wijkgerichte aanpak rond geestelijke gezondheid.

Betaalbaar en kwaliteitsvol wonen is cruciaal in de strijd tegen armoede: Stad Gent investeert daarom 90 miljoen in het recht op wonen. We verhogen het aanbod betaalbare huurwoningen. Er komt een strategisch plan sociaal wonen, het aantal woningen verhuurd door het sociaal verhuurkantoor verdubbelt en we bouwen 11 robuuste woningen. We zorgen voor meer sociale assistentiewoningen. Daarnaast verbeteren we de kwaliteit en energiezuinigheid van de Gentse woningen. Met 'Gent knapt op' renoveren we minstens 300 woningen van noodkopers. Kwetsbare Gentenaars krijgen renovatieadvies en –begeleiding. Misbruik zoals huisjesmelkerij en discriminatie wordt aangepakt. We breiden woonbemiddeling uit naar de private markt. Door te bemiddelen bij huurachterstal en dreigende conflicten helpen we bewoners hun woning te behouden en voorkomen we dakloosheid. We bouwen aan effectieve Housing First-oplossingen voor structureel dakloze Gentenaars met wettig verblijf. Hierbij krijgen daklozen in eerste instantie een stabiele thuis met daaraan gekoppelde begeleiding. We starten het project 'Opvang en Oriëntatie', waarbij we mensen in preciaire situaties opvangen en begeleiden naar een duurzame toekomst.

Stad Gent neemt extra maatregelen in het realiseren van het recht op arbeid. Met het Gentse jobteam speuren we in de wijken werklozen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt actief op en bieden we hen een passende begeleiding en/of opleiding. We zetten ook hier extra in op de begeleiding van jongeren. Voor wie de stap naar een job in de reguliere arbeidsmarkt of sociale economie niet haalbaar is, experimenteren we met zinvolle dagbesteding. Met het Dienstenbedrijf Sociale Economie bieden we als stad een kwaliteitsvolle werkvloer aan voor heel wat kwetsbare Gentenaars.

Ongelijke kansen in de vroege kindertijd hebben een grote impact op het latere leven. Het recht op onderwijs bekijken we dan ook vanaf de eerste kinderstapjes. We maken kinderopvang in Gent toegankelijker, door (financiële) drempels aan te pakken en het aanbod te verruimen. Het behalen van een diploma is een van de grootste hefbomen om niet in armoede terecht te komen. Door te werken aan kostenbewust onderwijs zorgen we dat armoede de kansen van kinderen op school niet beperkt. Met extra brugfiguren versterken we de link tussen scholen en kwetsbare gezinnen. Initiatieven die kinderen helpen met huiswerk worden versterkt. Met het actieplan vroegtijdig schoolverlaten vermijden we, samen met heel wat onderwijsactoren, dat Gentse jongeren de schoolbanken verlaten zonder diploma.

Inspraak en co-creatie vormen een rode draad in het Gentse beleid van de komende jaren. De stadsbrede inspraakmomenten, zoals de wijkbegroting en mobiliteitsplannen, maken we samen met de armoedeverenigingen toegankelijk voor mensen in armoede. We versterken de Gentse Verenigingen waar Armen Het Woord Nemen zodat ze hierin een rol kunnen spelen. We creëren extra kansen op vrije tijd, door de UiTPAS-korting verder uit te breiden, het jeugd(welzijns)werk sterker te ondersteunen en blijvend in te zetten op een toegankelijk vakantieaanbod naar kinderen. We voorzien trajectbegeleiding naar sport voor jongeren en blijven de sociaal-sportieve organisaties in onze stad ondersteunen. Met een vervoersarmoedeplan zorgen we dat mobiliteit geen bijkomende drempel vormt naar werk, onderwijs, vrije tijd en de deelname aan het leven in de stad.

Armoede is geen eigen keuze: in Gent zijn we solidair tegen onderbescherming. Via sensibilisering en vorming werken we aan een breed draagvlak. Met heel wat actoren in de stad zoeken we naar (nieuwe) manieren om armoede te bestrijden. Het Sociaal Innovatiefonds voorziet projectmiddelen voor deze innovaties. Maar onze belangrijkste partners blijven de mensen in armoede zelf, die vanuit hun ervaring mee het Gentse armoedebeleid vormgeven.

Het armoedebeleidsplan is een regieplan dat doelstellingen en acties uitgevoerd door verschillende diensten onder bevoegdheid van alle schepenen binnen het Gentse stadsbestuur samenbrengt. Bepaalde acties waar dit armoedebeleidsplan naar verwijst, lees je in meer detail in de beleidsnota's van andere thema's.

3. Recht op sociale zekerheid en bijstand

3.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten

Een inkomen boven de armoedegrens is essentieel om menswaardig te leven. Toch moet naar schatting 1 op 6 Gentenaars rondkomen met minder. Via Aanvullende Financiële Hulp (AFH) bezorgen we vandaag al 1.790 kwetsbare huishoudens een budget dicht bij de armoedegrens. Door rekening te houden met de kosten van het huishouden (bijvoorbeeld huishuur of kosten voor onderwijs) herverdelen we middelen naar de huishoudens met de grootste noden. Het inkomen met AFH blijft altijd onder een netto minimumloon, zodat het financieel loont om te gaan werken. Stad Gent blijft lobbyen bij de bovenlokale overheden om de uitkeringen op te trekken tot de armoedegrens.

Door rechten en sociale voordelen uit te putten geven we Gentenaars waar ze recht op hebben en voorkomen we dat Gentenaars in armoede terecht komen. Er bestaan zo'n 150 rechten en voordelen (lokaal, Vlaams, federaal) voor mensen met een laag inkomen. Best worden rechten automatisch toegekend. Voor vele rechten kunnen enkel bovenlokale overheden deze automatische toekenning voorzien. Denk maar aan verhoogde tegemoetkoming of een studietoelage. Waar we rechten of premies lokaal voorzien, gaan we maximaal voor een automatische rechtentoekenning. Voor rechten en premies die niet automatisch worden toegekend, is het voor veel burgers een hele opgave om te weten te komen waarvoor zij in aanmerking komen. Maar ook de hulpverlener ziet vaak door het bos de bomen niet meer. Soms is de burger zelf niet op de hoogte of ervaart hij drempels, maar er zijn ook oorzaken op het niveau van de hulpverlening, administratie én regelgeving (wachttijden, complexe regels, digitale kloof,...). Wanneer mensen bestaande rechten en voordelen niet opnemen, ondermijnt dat een effectief armoedebestrijdingsbeleid.

Het is belangrijk dat wie steun krijgt, ook de afspraken nakomt die daaraan verbonden zijn. We behouden onze werkingen om sociale fraude tegen te gaan. Solidariteit mag niet ondergraven worden door misbruik.

Acties

> **Verfijning aanvullende Financiële Hulp voor Gentse gezinnen met een inkomen onder de armoedegrens¹**

- Door niet langer rekening te houden met het statuut (leefloon) maar met het inkomen van het gezin, kunnen meer Gentse gezinnen een beroep doen op aanvullende financiële hulp. We starten met gezinnen met minderjarige kinderen en breiden op termijn uit naar alle Gentenaars.
- Daarnaast verbeteren we de werking voortdurend door rekening te houden met wijzigingen in het minimuminkomen, de huurprijzen,...

> **Samen maximaal rechten toekennen aan kwetsbare Gentenaars**

De Sociale Dienst² zet tegen het najaar van 2020 een plan op om, samen met heel wat sociale organisaties, stadsbreed zoveel mogelijk kwetsbare Gentenaars hun rechten te helpen uitputten. We zoeken hierbij actief naar Gentenaars die in (financiële) armoede dreigen terecht te komen. Want extra rechten en premies kunnen preventief werken om armoede te vermijden. Wie al in armoede leeft, geven we maximaal toegang te geven tot hun rechten, waaronder aanvullende financiële hulp, leefloon en andere vormen van steun. We zetten maximaal in op het automatisch toekennen van rechten, het goed informeren van kwetsbare Gentenaars over de bestaande rechten en ondersteunen hen waar nodig.

- In elk welzijnsbureau gaat een (rechten)maatschappelijk werker gespecialiseerd in rechtenuitputting aan de slag. We ondersteunen het sociale middenveld op maat, door tools en informatie aan te reiken zodat ook zij burgers maximaal kunnen informeren en ondersteunen in het uitputten van rechten. Waar nodig gaat de maatschappelijk werker ook langs bij organisaties of plaatsen waar kwetsbare Gentenaars langskomen.
- De Sociale Dienst organiseert 'Rechtenateliers' in de verschillende wijken. Burgers krijgen er in groep informatie over rechten en sociale voordelen en gaan samen met een team van rechtenexperts aan de slag voor het aanvragen van rechten. Waar nodig ondersteunen de sociale gidsen.
- Via train-de-trainer bouwen de rechtenmaatschappelijk werkers in hun wijk aan een lerend netwerk van partnerorganisaties om het proactief toekennen van rechten in elke wijk duurzaam te verankeren
- We laten de gegevens lopen, niet de mensen. We gebruiken de gegevens die we hebben om mensen zoveel mogelijk te informeren over waar ze recht op hebben. Bv als men een geboorte komt aangeven informeren over het gepaste tarief in de kinderopvang (*zie ook Beleidsnota publiekszaken*)

¹ De armoedegrens wordt berekend aan de hand van referentiebudgetten. Die brengen in kaart wat iemand nodig heeft om te participeren aan onze samenleving. Voor een alleenstaande is dit een inkomen (inclusief groeipakket) van 1.184 €, voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen onder 14 jaar 2.247€. We maken een lokale vertaling van deze armoedegrens, waarbij we rekening houden met de gezinssamenstelling en de kosten van het gezin.

² De Sociale Dienst wordt hier gebruikt als korte formulering van het Departement Sociale Dienstverlening van Stad en OCMW Gent.

> **Online Gentse rechten en voordelen raadplegen**

In samenwerking met andere sociale diensten, de VVSG³ en Vlaanderen ontwikkelen we een digitale tool rond rechten en voordelen, die de zowel de lokale, Vlaamse als federale sociale rechten, voordelen en tegemoetkomingen bundelen.

> **Gegevensuitwisseling en automatisering**

Via gegevensuitwisseling en automatisering zorgen we ervoor dat de kwetsbare Gentenaar krijgt waar hij recht op heeft. We starten met het automatisch toekennen van kortingen in het stedelijk onderwijs automatisch voor gezinnen met leefloon of in budgetbeheer- of begeleiding. We focussen in eerste instantie op het beter uitputten van rechten en voordelen in de domeinen energie, onderwijs, kinderopvang, vrije tijd en huisvesting.

> **Versterken materiële ondersteuning, o.a. met mobiele initiatieven**

Samen met de verschillende middenveldactoren gaan we op zoek naar manieren om nu én in de toekomst elke Gentenaar in armoede een eenvoudigere en gelijkwaardige toegang tot voedselondersteuning en noodhulp te garanderen.

- We voorzien extra middelen voor het netwerk van (vrijwilligers)initiatieven waar Gentenaars terecht kunnen voor voeding en noodhulp. Samen met hen maken we afspraken rond zonering, doorverwijs, voedselveiligheid,...
- Vaste locaties worden aangevuld met een of meerdere mobiele initiatieven zodat ook Gentenaars in buitenwijken toegang krijgen tot het aanbod.
- Het succesvolle project Foodsavers wordt structureel verdergezet. Foodsavers recupereerde in 2019 752 ton aan voedseloverschotten en herverdeelde dit onder Gentenaars in armoede. Daarmee zet het project in op drie doelstellingen: tegengaan van voedselverspilling, sociale tewerkstelling creëren en gezonde voeding bezorgen aan mensen in armoede.

> **Dichten van de digitale kloof (samen met Sofie Bracke, schepen van Digitalisering)**

De voorbije jaren werden heel wat zaken digitaal: het aanvragen van formulieren, het inschrijven voor activiteiten, het raadplegen van schoolagenda's,.... Niet iedereen voelt zich thuis in die digitale wereld, heeft toegang tot internet of beschikt over het nodige materiaal. We dichten de digitale kloof, waarbij toegang tot het internet, beschikken over een apparaat waarmee toegang kan verkregen worden tot de digitale wereld en werken aan de nodige vaardigheden de centrale pijlers zijn.

- De werking van de 50 Gentse Digipunten wordt beter bekend gemaakt via een nieuwe overzichtsbrochure en een gebruiksvriendelijke en dus toegankelijke webpagina. In een digipunt kan iedereen gratis gebruik maken van een pc met internetverbinding of gratis wifi. Op veel plaatsen helpt een begeleider met digitale vragen en kan men extra ondersteuning bieden om de nodige vaardigheden onder de knie te krijgen.
- Door een samenwerking met een private speler geven we kwetsbare Gentenaars de mogelijkheid om een refurbished⁴ laptop aan te kopen aan verminderd tarief. Hierbij wordt ook gezorgd voor gratis installatie en hulp aan huis bij problemen.

³ Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

⁴ Een refurbished laptop is een tweehands laptop die volledig opgekuist en klaargemaakt wordt (bv nieuwe batterij voorzien) voor nieuw gebruik

Via de subsidie voor Participatie en Sociale activering kunnen we ook de kosten voor internet helpen betalen voor cliënten van de Sociale Dienst. We zijn alert voor nieuwe opportuniteiten om meer kwetsbare Gentenaars toegang te geven tot een toestel en/of internet.

3.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede

Het aantal Gentenaars in armoede steeg de voorbije jaren tot meer dan 40.000⁵. Veldwerkers en vrijwilligers geven aan dat armoede niet alleen groeit, maar dat gezinnen ook met meer complexe problemen kampen. We verwachten dat deze tendensen zich zullen verderzetten.

Een fundament van het lokale sociale beleid is een laagdrempelige, emancipatorische en integrale hulpverlening. Met 7 welzijnsbureaus en 8 antennes verspreid over de stad zorgt de Sociale Dienst ervoor dat alle Gentenaars met hun hulpvragen terecht kunnen in hun buurt. Vandaag behandelen we in onze onthalen meer dan 18.000 sociale vragen per jaar. De maatschappelijk werkers van het welzijnsonthaal luisteren naar de noden van de vraagsteller, maar vragen ook verder: zijn er nog andere zaken waarbij hij of zij ondersteuning kan gebruiken? Zijn alle rechten en sociale voordelen uitgeput? Ze geven een overzicht van mogelijke hulp en leggen uit wat de volgende stappen zijn.

Als de Sociale Dienst hulp kan bieden, wordt de hulpvraag verder opgenomen door een vaste maatschappelijk werker in een welzijnsbureau of door een themadienst. Zo niet, verwijzen we warm door naar de meest geschikte dienst. De vaste maatschappelijk werker begeleidt de hulpvrager en zijn gezin verder op alle levensdomeinen en start, na sociaal onderzoek, de gepaste hulpverlening individueel of in groep op. Zo ondersteunen we elk jaar meer dan 28.000 Gentenaars of 14.000 huishoudens.

Bepaalde doelgroepen, zoals kwetsbare jongeren, gezinnen met meervoudige problemen, (ex)-drugverslaafden, studenten, personen met budget- of schuldproblemen of dak- en thuislozen kunnen beroep doen op meer gespecialiseerde hulpverlening. We blijven hulpverlening aanbieden, ook als het voorheen moeilijk of fout liep.

Acties

> Versterkt welzijnsonthaal

De Sociale Dienst versterkt het welzijnsonthaal. Hiermee pakken we drempels in de eerste stap naar hulpverlening aan en zorgen we voor extra ruimte om Gentenaars te ondersteunen die (nog) geen dossier hebben bij de Sociale Dienst.

- Het welzijnsonthaal van de Sociale Dienst zet sterker in op een vindplaatsgerichte werking, waarbij we zelf de stap zetten naar wie dat nodig heeft. Hiervoor werkt de Sociale Dienst samen met laagdrempelige ontmoetingsplaatsen.

⁵ Schatting op basis van Belgische % 'At risk of Poverty' (EU-SILC), afgezet ten opzichte van bevolking. In 2015 waren er naar schatting 37.500 Gentenaars in armoede (14,9%). In 2018 (meest recente cijfers) waren er dit 42.500 (16,4%).

- De Sociale Dienst bouwt een SPOC⁶ werking uit voor partners en vrijwilligers in de wijk. Zo kunnen scholen, gezondheidspartners, jeugdwerkzorg, vrijwilligers die geconfronteerd worden met welzijnsproblematieken bij hun leerlingen, patiënten, jongeren, ... er ook terecht voor ondersteuning bij moeilijke cases.
- De Sociale Dienst bekijkt hoe ze in crisissituaties voor deze partners ook buiten de openinguren van de welzijnsbureaus bereikbaar is.
- Burgers kunnen online afspraken maken in onze onthalen, zo verlagen we de drempel voor een eerste contact.
- Met het 'Geïntegreerd Breed Onthaal' werken diensten beter samen zodat het niet uitmaakt waar men een hulpvraag stelt. Burgers krijgen rechtstreeks toegang tot de passende achterliggende hulp van OCMW, CAW⁷ en de Diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen.

> **Voldoende basiswerkers**

Kwalitatieve hulpverlening vereist ook voldoende maatschappelijke werkers. Enkel op basis van de groeiende bevolking verwachten we jaarlijks 50 extra huishoudens in begeleiding bij de Sociale Dienst. Het aantal maatschappelijk werkers van de Sociale Dienst moet dus meegroeien met de stad. Zo kunnen we integrale en nabije hulpverlening blijvend garanderen en de groeiende noden opvangen. Maatschappelijk werkers krijgen voldoende ruimte om huishoudens van nabij, op maat en integraal bij te staan. Ze werken aanklampend, met extra inspanningen voor wie dreigt af te haken of de weg naar hulpverlening niet vindt.

> **Eenheid van schuld**

De Sociale Dienst en Dienst Financiën werken aan een manier om schulden van Gentenaars bij verschillende stadsdiensten te bundelen: zo vermijden we extra kosten en kunnen we haalbare afbetaalplannen afspreken. Schulden zijn vaak een eerste knipperlicht dat iemand in armoede dreigt terecht te komen. We onderzoeken hoe we Gentenaars met schulden bij de stad hulpverlening kunnen aanbieden.

> **Budgetbeheer en schuldhulpverlening op maat**

De Sociale Dienst vermijdt dat schulden oplopen en Gentenaars hierdoor (dieper) in armoede raken. We vermijden schulden door bv. medische kosten ten laste te nemen en grijpen in om grotere problemen te vermijden, o.a. door huurachtsterstalbemiddeling en bij dreigende afsluiting van water en energie.

De Sociale Dienst zorgt voor passende budget – en schuldhulpverlening, individueel of in groep. In 2019 werd aan meer dan 2.000 huishoudens hulp geboden door budgetbeheer, budgetbegeleiding, schuldbemiddeling of collectieve schuldenregeling.

> **Energiearmoede aanpakken (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat).**

Samen met Dienst Wonen en de Energiecentrale werken we preventief om woningen energiezuiniger te maken en zo de energiekosten te laten dalen (zie ook 4.2).

⁶ Single Point of Contact

⁷ Centrum Algemeen Welzijnswerk

- In het project 'Gent knapt op', waar 300 woningen van kwetsbare gezinnen worden gerenoveerd, hebben we bijzondere aandacht voor energiezuinige maatregelen.
- De energiecel van de Sociale Dienst wijst huishoudens door naar de Energiecentrale voor een energiescan. Hiermee wordt bekeken welke vormen van energiebesparing mogelijk zijn (huishoudtoestellen, verlichting, verwarming, isolatie en energiezuinig gedrag).
- Wie energiezuinig wil renoveren en een beperkt inkomen hebben kan een renteloze energielening krijgen.

Wie toch moeilijkheden heeft om zijn rekeningen voor water, gas en elektriciteit te betalen wordt op verschillende manieren ondersteund door de energiecel van de Sociale Dienst

- Huishoudens met een verhoogde tegemoetkoming, een laag inkomen of een formele schuldenlast kunnen bij de energiecel terecht voor o.a. stookoliepremie.
- Wie energieschulden heeft, kan bij de Sociale Dienst aankloppen. Zij kan dan de schulden ten laste nemen, op voorwaarde dat men zich engageert om in de toekomst de energiefacturen tijdig te betalen en begeleiding van de energiecel aanvaardt.
- Iedereen heeft recht op een minimale levering van water, gas en elektriciteit. De energieleverancier kan enkel overgaan tot afsluiting daarvan nadat de Lokale Adviescommissie (LAC), waarin de Sociale Dienst en de energieleveranciers samenkomen, dit heeft geadviseerd. Wanneer de energieleverancier de levering van energie wil stoppen, gaat een maatschappelijk werker van de Sociale Dienst een sociaal onderzoek doen om uit te maken of de abonnee niet wil of niet kan betalen en of er hulp kan geboden worden. Alleen als de klant niet betaalt en geen hulp aanvaardt, kan alle energie worden afgesloten (behalve tijdens de winter).
- Wie wordt afgesloten van gas of elektriciteit zit niet noodzakelijk zonder stroom. Via de budgetmeter kan voor een bepaald bedrag nieuwe stroom of gas opgeladen worden.

> Vereenvoudigen van administratie om de ervaring van onze cliënten te verbeteren

- Cliënten kunnen de stand van zaken van hun dossier bij de Sociale Dienst inkijken in een e-dossier.
- Cliënten worden ondersteund in het nakomen van afspraken, onder meer door het sturen van SMS-herinneringen.
- We bekijken met andere stadsdiensten hoe we maximaal administratieve gegevens kunnen delen, zodat de cliënt deze niet zelf moet bezorgen.
- We vereenvoudigen processen voor medische terugbetalingen.
- Gentenaars weten sneller of ze recht hebben op steun en ontvangen sneller (terug)betalingen.
- Door een klantvriendelijke vertaling zorgen we dat de beslissingen van Bijzonder Comité van de Sociale Dienst duidelijk en beter begrijpbaar zijn voor de cliënt.

> Monitoren klanttevredenheid

Om de twee jaar organiseert de Sociale Dienst een klanttevredenheidsmeting. Onze cliënten gaven de maatschappelijk werker in de laatste klanttevredenheidsmeting de mooie score van gemiddeld 8,3 op 10. Om onze hulpverlening nog te verbeteren zetten we de komende jaren in op de grootste verbeterpunten.

- We verhogen de info over rechten en plichten en bieden (administratieve) hulp bieden bij contacten met externe diensten.
- We experimenteren met nieuwe manieren om inbreng van gebruikers permanent te bevragen, te verwerken en het beleid hierop af te stemmen.

3.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord

Gezinnen met minderjarige kinderen, in het bijzonder alleenstaande ouders en grote gezinnen, hebben een groter risico om in armoede te leven. In Gent groeit naar schatting één kind op vijf op in armoede (ongeveer 10.000 kinderen^{8 9}). Kinderen in armoede voelen zich ongelukkiger en ervaren meer stress en angst dan hun leeftijdsgenoten die het financieel beter hebben. Armoede bedreigt de rechten van het kind en zorgt ervoor dat ze niet volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Op lange termijn vergroot kinderarmoede ook de kans op armoede en sociale uitsluiting in het volwassen leven. In Gent willen we die cirkel van (generatie)armoede doorbreken. Hoe vroeger we kunnen helpen, hoe beter.

De problemen waar heel wat gezinnen in armoede mee worstelen, worden complexer. Hierdoor dreigen gezinnen tussen de mazen van het hulpverleningsnet te vallen of hebben ze geen overzicht meer over de verschillende hulpverleners waar ze mee in contact komen. We dichtten de gaten in de hulpverlening door stadsbreed de krachten te bundelen, zodat we gezinnen met een plan op maat uit de armoede kunnen helpen.

Acties

> Verdubbeling Kinderen Eerst: welzijn op school (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)

De Sociale Dienst zet extra maatschappelijk werkers in op 'Kinderen Eerst' in de Gentse scholen (ook in het bijzonder onderwijs). Hierbij gaat extra aandacht naar secundaire scholen. Ouders of jongeren kunnen zo op school terecht met al hun welzijnsvragen, van hulp bij administratie, een tussenkomst in de kosten voor schoolmaaltijden tot aanvragen voor leefloon en andere financiële hulp.

- Het aantal scholen met een zitdag met een maatschappelijk werker breidt uit van 19 naar meer dan 30, in nog 50 scholen gaan ze langs op afspraak.
- Het budget voor tussenkomsten in schoolmaaltijden wordt meer dan verdrievoudigd.
- Elke Gentse school heeft een vaste contactpersoon bij de Sociale Dienst bij wie ze terecht kunnen met alle welzijnsvragen.

> Casemanagement voor de meest kwetsbare gezinnen

De Sociale Dienst zet extra 'casemanagers' in, die een gezin van A tot Z begeleiden. Zo gaan we intensief aan de slag met 280 heel kwetsbare gezinnen (in plaats van 180 gezinnen nu). We ondersteunen op alle levensdomeinen (werk, school, opleiding, zorg, opvoeding) en stemmen we af met betrokken partners (vb. Kind en Gezin, leerkracht, CLB, wooncoach of intercultureel bemiddelaar, ...).

⁸ 0-18 jarigen

⁹ Schatting op basis van Belgische 'At risk of Poverty' (EU-SILC)

Ook op beleidsniveau bundelen we de krachten. Scholen, CLB, Samen1Plan, Kind en Gezin, kinderopvang, jeugdwelzijnswerk,... leren elkaar beter kennen en verwijzen vlot en warm door. Zo zorgen we er samen voor dat geen kwetsbaar gezin achterop blijft. (zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd- en Gezinsbeleid')

> **Pilootproject: maken gratis schoolmaaltijden voor kleuters het verschil? (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

In kader van de bestrijding van kinderarmoede is het cruciaal dat kinderen en jongeren voldoende toegang hebben tot een gezonde en volwaardige maaltijd. In een pilootproject bieden we in een aantal kleuterscholen gratis gezonde maaltijden aan kwetsbare kinderen, naar Zweeds model.

> **Preventieve gezinsondersteuning door Huis van het Kind (Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

Stad Gent maakt het aanbod preventieve gezinsondersteuning in Gent beter bekend. Hoe sneller een kwetsbaar gezin ondersteuning krijgt, hoe kleiner de kans dat het gezin dieper in de problemen geraakt. In wijkgerichte Huizen van het Kind kunnen ouders terecht voor onthaal en ontmoeting. In gesprek met professionals en andere ouders krijgen ze er antwoord op vragen rond kinderen en opvoeding. (zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd-en Gezinsbeleid')

3.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning

Het armoederisico bij jongeren (18-25) ligt, net als bij kinderen, hoger dan bij volwassenen. In Gent leven 4.450 jongeren in armoede¹⁰. Een stijgende groep jongeren in armoede vindt moeilijk de weg naar leren, werken, wonen en hulpverlening in Gent. Sommige kwetsbare jongeren vinden hun weg niet in de huidige systemen, hebben geen werk, gaan niet naar school of volgen geen training ('NEET-jongeren'). Dit komt onder meer omdat het schakelpunt van minder- naar meerderjarigheid voor hiaten in de begeleiding zorgt. Jongeren bouwen zo schulden op, komen terecht in armoede of worden dakloos.

In Gent zetten we met gebundelde krachten (jeugdwelzijnswerk, jeugdhulp, ...) extra in op kwetsbare jongeren, zodat zij een duwtje in de rug krijgen bij de start van hun volwassen leven. We pakken hiermee niet enkel bestaande armoede bij jongeren aan, maar werken ook preventief. Gent wil zich in 2024 kronen tot Europese jongerenhoofdstad. We verliezen kwetsbare jongeren hierbij niet uit het oog.

Acties

> **Uitbreiding van de integrale en aanklappende begeleiding voor jongeren met ondersteuning richting leren, werken, wonen, ...**

De jongerenwerking van de Sociale Dienst breidt de werking uit en ondersteunt 50 jongeren extra op een outreachende en aanklappende manier (370 in totaal).

¹⁰ Schatting op basis van Belgische 'At risk of Poverty' (EU-SILC)

De jongerenwerker is een casemanager die met de jongere in dialoog gaat, vertrekt vanuit hun leefwereld en oog heeft voor alle levensdomeinen. We zetten extra in op de begeleiding van jongeren die dakloos zijn of een groot risico lopen om dit te worden. Binnen het project Bruggen naar 18 werken we samen met CAW om kwetsbare jongeren in scholen en voorzieningen goed te informeren.

> **Hulp op maat voor jongeren met een specifieke kwetsbaarheid**

Jongeren met een (ex)-verslavingsproblematiek die willen werken worden intensief begeleid door een casemanager van de deelwerking Perspectief. Ankerkracht biedt intensieve en integrale ondersteuning aan meer dan 100 jonge anderstalige nieuwkomers. Tienermoeders krijgen begeleiding door een mobiele tienermoederwerkster van vzw Lejo.

> **Diploma behalen, ook als het mis liep**

Studenten die zelf geen inkomen hebben en financieel niet door hun ouders gesteund worden, kunnen terecht bij de Sociale Dienst voor een leefloon en andere begeleiding. In 2019 hielpen we zo 1.032 Gentse studenten. Een diploma is één van de grootste hefboomen om het risico op armoede te verminderen. Studeren kost geld, maar verhoogt de (job)kansen van jongeren. Ook jongeren bij wie het reguliere schooltraject misliep krijgen specifieke trajectbegeleiding vanuit de Sociale Dienst met oog op het halen van een diploma of in het zetten van stappen richting werk.

> **Verbindend werken met jongeren die weinig aansluiting vinden met de maatschappij (Elke Decurynaere, schepen van Outreachend werken)**

Outreachend Werken gaat in een nieuw project met jongeren aan de slag rond zinvolle dagbesteding. Een groep kwetsbare jongeren in onze stad raakte, vaak door diverse en complexe problemen, de aansluiting met de maatschappij kwijt. Ze werken of studeren niet en hebben geen sociaal netwerk. *(zie beleidsnota Outreachend Werken)*

> **Activate – motivate**

De Sociale Dienst werkt mee aan een pilootproject om via gerichte advertenties op sociale media, afgestemd op de leefwereld van jongeren, jongeren tussen 18 en 30 die niet studeren of aan het werk zijn beter te bereiken.

3.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg

Arm maakt ziek, ziek maakt arm. Mensen in armoede hebben doorgaans een slechtere gezondheid en een lagere levensverwachting. Ze leven vaak jaren met medische problemen. Armoede en gezondheid zijn in sterke mate verweven: armoede maakt ongezond door stress, slechte huisvesting, uitstellen van gezondheidszorg,...

Anderzijds kan een slechte gezondheid er ook voor zorgen dat mensen in armoede terechtkomen. Soms kunnen mensen de oplopende kosten voor zorg niet langer betalen of hebben gezondheidsproblemen een impact op de leerkansen en tewerkstellingsituatie.

Het verkleinen van de gezondheidskloof blijft daarom een belangrijke pijler in de strijd tegen armoede. Geestelijke gezondheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt (*zie ook beleidsnota Gezondheid*).

Acties

> Extra inzet op gezondheidsgidsen

Dienst Welzijn en Gelijke Kansen en de Sociale Dienst breiden de groep van gezondheidsgidsen uit tot 25 personen. Gezondheidsgidsen zijn vrijwilligers die omwille van een bepaalde ervaringsdeskundigheid kwetsbare doelgroepen beter kunnen bereiken en kunnen helpen bij de drempels die ze ervaren naar gezondheidszorg. Ze begeleiden kwetsbare Gentenaars naar het zorg- en leefstijlaanbod, helpen herinneren aan afspraken en versterken zo gezondheidsvaardigheden. Bovendien kunnen zij de toegankelijkheid van het zorg- en leefstijlaanbod testen en drempels signaleren. (*zie ook beleidsnota Gezondheid*)

> Psychologische zorg voor de meest kwetsbaren

De komende jaren zetten de psychologen van de Sociale Dienst extra in op kwetsbare kinderen en jongeren en op traumaverwerking. Elk jaar krijgen zo'n 1.700 kwetsbare cliënten toegang tot geestelijke gezondheidszorg via de Sociale Dienst, zowel eerstelijns hulp van korte duur als intensieve en langdurige therapeutische hulp.

Hiermee versterken we de zelfredzaamheid van kwetsbare cliënten, helpen bij hun integratie in de maatschappij en werken aan de randvoorwaarden om stappen te zetten op vlak van (sociale) activering. Dienst Welzijn en Gelijke Kansen versterkt de wijkgerichte aanpak rond geestelijke gezondheid en zet 2 eerstelijnspsychologen in om partners te ondersteunen, een groepsaanbod te organiseren en de inclusie van mensen met psychische kwetsbaarheid in de wijk te vergroten (*zie ook beleidsnota gezondheid*).

> Tussenkost medische kosten

Dankzij een structurele samenwerking tussen de Sociale Dienst en de Gentse zorgverstrekkers detecteren we bij de start van medische zorg of personen of gezinnen in een armoedesituatie zouden kunnen terechtkomen door de kosten die hiermee gepaard gaan. Samen met de hulpvrager zoekt we naar een gepaste oplossing om deze kosten te betalen.

Voor personen of gezinnen met een laag inkomen en (tijdelijk) hoge medische kosten, biedt de Sociale Dienst eenmalige of maandelijkse financiële tussenkomsten voor bijna 1 miljoen euro per jaar.

> Medische kaart

Voor 1.390 personen zonder wettig verblijf in Gent verzekert de Sociale Dienst vandaag al het recht op dringende medische hulp door de medische kaart. Gentse zorgverstrekkers weten dat personen met een medische kaart recht hebben op een tenlastename van de kosten door de Sociale Dienst. Daarnaast verkennen we met deze doelgroep de toekomstmogelijkheden in België of de terugkeer naar het thuisland. Hiervoor verwijzen we gericht door.

> Toegankelijke tandzorg

Met een mondhygiënist, mondzorgcoaches en gezondheidsgidsen verlagen we de drempel naar tandzorg. Een mondhygiënist helpt tandvleesproblemen, cariës en erosie te voorkomen. Hij of zij doet preventieve screenings en verlaagt zo de drempel naar de tandarts.

Mondzorgcoaches en gezondheidsgidsen leiden kwetsbare Gentenaars toe naar consultaties bij de mondhygiënist of tandarts. De Dienst Welzijn en Gelijke Kansen werkt hiervoor samen met vzw De Tinten die binnen het project Ieders Mond Gezond nieuwe mondzorgcoaches opleiden. Zij gaan aan de slag bij KRAS-diensten en organisaties die werken met vluchtelingen en daklozen. *(zie beleidsnota Gezondheid)*

> Gezondheidsvaardigheden versterken op maat van kwetsbare Gentenaars

De Dienst Welzijn en Gelijke Kansen helpt specifieke risicogroepen, waaronder mensen in armoede, hun leefstijl aan te passen om gezondheidsproblemen te voorkomen. De wijkgezondheidscentra spelen hierin een belangrijke rol. Hiervoor werkt de dienst nauw samen met de armoedeverenigingen, KRAS-diensten, inloopteams, verenigingen van etnisch-culturele minderheden, de Fontein, de Tinten, PasOp vzw en andere. *(zie beleidsnota Gezondheid)*

4. Recht op menswaardig wonen

4.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot

Menswaardig wonen betekent dat je beschikt over een aangepaste woning, van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid. Kwaliteitsvolle huisvesting is meer dan enkel een dak boven je hoofd: zonder duurzame woonst komt werken, onderwijs, integratie, inkomen en het sociale netwerk sterk onder druk te staan. Een 'thuis' is een veilige en gezonde stek van waaruit je je professionele, sociale en culturele leven vormgeeft.

De huidige wooncrisis toont dat betaalbare en kwaliteitsvolle woningen voor Gentenaars met beperkt budget moeilijk te vinden zijn. Steeds meer inwoners kunnen de stijgende huurprijzen niet betalen: in Gent moet één op de twee huishoudens meer dan een derde van het inkomen uitgeven aan wonen. Bovendien is één op de twee huurwoningen in slechte of zeer slechte staat. Er zijn te weinig sociale woningen in Gent om te beantwoorden aan de vraag. Mensen in armoede komen daardoor vaak in ongeschikte huizen terecht. Ze leven in ongezonde of gevaarlijke woningen, in woningen die te klein zijn voor hun gezin en hebben vaak geen of weinig andere opties. Misbruik van kwetsbare huurders komt te vaak voor. De krapte op de betaalbare woonmarkt laat zich sterk voelen bij o.a. jongeren en vluchtelingen.

Gent wil een thuis zijn voor alle Gentenaars, ongeacht de grootte van hun portemonnee. Schepen Heyse zal daarom vanuit woonbeleid kiezen voor uitbreiding van het structureel aanbod en inzetten op betaalbare huurwoningen op de private én sociale huurmarkt. (*zie beleidsnota wonen*).

In dit proces is een sterke samenwerking nodig met tal van partners. Via de taskforce Wonen en Opvang bundelen we de krachten met het sociale middenveld.

Acties

> **Opmaak masterplan sociaal wonen (Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Samen met de sociale huisvestingssector in Gent maakt de Dienst Wonen een masterplan Sociaal wonen op. Het plan zal inzetten op de groei van het aantal sociale woningen, het verbeteren van de kwaliteit van de sociale woningen en de begeleiding van wie er woont. Veruit het grootste aandeel is hier voor de Sociale Huisvestingsmaatschappijen weggelegd, maar ook de verdubbeling van het aantal woningen beheerd door het Sociaal Verhuurkantoor Gent past binnen dit plan. We zoeken enerzijds extra woningen door private verhuurders aan te spreken. Anderzijds laten we private ondernemingen woningen bouwen op de grond van de stad. De woningen worden voor een langere periode aan het Sociaal Verhuurkantoor Gent verhuurd.

> **Bouw 11 robuuste woningen voor langdurig daklozen (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

In het project Robuuste woningen bouwen we 11 robuuste woningen. Deze woningen zijn gericht op het huisvesten van structureel daklozen met een meervoudige problematiek die in bestaande woonoplossingen niet aarden. We zetten een begeleidingssysteem op dat naast huisvesting ook een sociaal traject op maat van de bewoners aanbiedt.

> **Meer betaalbare huurwoningen in de laagste marktsegmenten van de private huurmarkt (Tine Heyse, schepen van Wonen en Sami Souguir, schepen van Stadsontwikkeling)**

Stad Gent investeert, samen met andere partners, in de ontwikkeling en bouw van nieuwe, degelijke en goedkope huurwoningen voor Gentenaars die enkel het laagste segment van de private huurmarkt kunnen betalen. Dit gebeurt onder meer via Sogent, in de stadsontwikkelingsprojecten waar de stad de voorwaarden mee kan bepalen. *(zie ook beleidsnota Wonen)*

> **Uitbreiding aanbod assistentiewoningen in elk van de 25 Gentse wijken met extra aandacht voor kwetsbare ouderen**

- Samen met de huisvestingsmaatschappijen zorgen we voor extra sociale assistentiewoningen.
- Het Departement Ouderenzorg vergroot, in samenwerking met private ontwikkelaars, het aanbod assistentiewoningen op de private huurmarkt. Eén van de voorwaarden hierbij is dat een aantal flats moeten verhuurd worden onder het Gentse dagprijsplafond.
- Gentenaars met een beperkt inkomen die willen verhuizen naar een erkende assistentiewoning kunnen in aanmerking komen voor een premie voor assistentiewoningen. *(zie ook beleidsnota Leefijdsvriendelijke Stad)*

> **Stadsvernieuwing met aandacht voor kwetsbare Gentenaars (Mathias De Clercq, burgemeester bevoegd voor Stedelijke Vernieuwing)**

Bij stadsvernieuwingsprojecten wordt specifieke aandacht besteed aan de situatie van kwetsbare Gentenaars. Kwetsbare buurten krijgen extra impulsen zodat het er beter leven en wonen wordt. Hierbij worden knelpunten rond mobiliteit, vrijetijd voor iedereen, tegengaan van sociale verdringing, ... steeds meegenomen.

4.2. De woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van Gentenaars met een laag inkomen verhoogt

Veel woningen op private huurmarkt zijn onveilig en/of ongezond. Vaak gaat het om oudere woningen, die een hoog energieverbruik hebben door gebrekkige isolatie. De verhouding prijs-kwaliteit is vaak volledig zoek. Maar liefst 28.000 Gentse woningen waarvan de kwaliteit in strijd is met de Vlaamse Wooncode worden vandaag toch verhuurd.

Wonen in ongezonde en onveilige woonomstandigheden heeft een negatieve impact op het welzijn en de gezondheid van de bewoners. Het maakt mensen ziek, zorgt voor veel stress, legt druk op het gezinsleven en brengt vaak andere kosten met zich mee. Schepen Heyse zet in op de verhoging van de woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen, met een belangrijke focus op de lage inkomens *(zie beleidsnota's wonen en klimaat)*

Acties

> **Gent knapt op: we renoveren 300 woningen van kwetsbare Gentse gezinnen (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat)**

Het project 'Gent knapt op' renoveert 300 woningen van kwetsbare gezinnen om de woningen gezonder, veiliger, energiezuiniger en levensloopbestendig te maken. 'Gent knapt op' voorziet een tussenkomst van maximaal 30.000 euro om de woning te renoveren, via een rollend fonds: renovatiewerken worden vooraf gefinancierd en kandidaten betalen het geld pas terug wanneer ze hun woning verkopen. Met het terugbetaalde bedrag kan vervolgens een andere woning gerenoveerd worden. Deelnemers krijgen begeleiding bij het verbouwen, maar ook bij vragen of problemen rond andere levensdomeinen. Het project kan gezinnen zo de weg uit de armoede helpen vinden.

> **Verhogen kwaliteit van de woningen van kwetsbare huurder (Tine Heyse, schepen van Wonen en Klimaat)**

Dienst Wonen verhoogt de woonkwaliteit en energiezuinigheid van de woningen van kwetsbare huurders door renovatieadvies, renovatiebegeleiding, collectieve renovatie, financiële ondersteuning en ontzorging van en aan de verhuurders, met aandacht voor de zittende huurders. We zetten versneld in op het verbeteren van de energiezuinigheid in sociale woningen. Via toezicht pakken we misbruik op de private huurmarkt aan. We voeren het aantal woningcontroles gefaseerd op, met voldoende flankerende maatregelen. *(zie beleidsnota wonen)*

> **Propere en gezonde leefomgeving (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Openbare Nethheid)**

Gentenaars met een verhoogde tegemoetkoming of in budgetbegeleiding of collectieve schuldenregeling hebben recht op een aantal gratis huisvuilzakken of ophaalkrediet. Vanaf 2020 voorziet IVAGO ook pmd zakken, om ervoor te zorgen dat ook voor hen sorteren loont. Wie in aanmerking komt, wordt automatisch op de hoogte gebracht.

4.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt

'Wonen' verloopt niet altijd van een leien dakje. Geluidsoverlast creëert ruzie met de burens, vandalisme of sluikestorten verloedert de gangen, een gebrekkig onderhoud van de woning leidt tot huurschade: het kan huurders soms teveel worden. Wooncoaches helpen 238 bewoners om de (sociale) woning goed te beheren. Door preventief te werken helpen we bewoners hun woning te behouden en dakloosheid te voorkomen. Gezien de bijzonder krappe betaalbare huurmarkt is het vinden van een andere woning namelijk erg moeilijk.

Voor mensen in armoede is het moeilijk om in Gent een goeie woning te vinden. Mensen met een migratieachtergrond of met een leefloon ervaren soms discriminatie. Dit heeft een grote impact op gezinnen (financieel, gezondheid, gebrek aan stabiliteit, dak- en thuisloosheid,...). In samenwerking met schepen Heyse en schepen De Bruycker geven we kwetsbare Gentenaars een duwtje in de rug door hen goed te informeren over de zoektocht naar een woning en de rechten en premies rond wonen (zoals het toekennen van een huurwaarborg), hen te begeleiden als wonen moeilijk loopt en discriminatie op de woonmarkt aan te pakken via onder meer praktijktesten. *(zie ook beleidsnota's Wonen en Welzijn en Gelijke Kansen)*

Acties

> **Woonbemiddeling op de private markt (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

We breiden woonbemiddeling bij huurachterstal uit naar de private markt. Hierdoor vermijden we uithuiszetting. Sommige huurders dreigen hun woning te verliezen als gevolg van het niet-nakomen van huurdersverplichtingen. Zij hebben nood aan bijkomende ondersteuning, begeleiding, bemiddeling of een gerichte doorverwijs. De Sociale Dienst bood in 2019 756 bemiddelingen aan voor huurders met huurachterstal op de sociale markt.

> **Uitbreiding woonbegeleiding in het Sociaal verhuurkantoor**

Het Sociaal Verhuurkantoor helpt (kandidaat-)huurders om hun woning te behouden. De huurbegeleider informeert over rechten en plichten en ondersteunt bij het aanleren van een wooncultuur. Waar nodig bemiddelt de huurbegeleider bij samenleefproblemen of conflicten. Gezien de beoogde stijging van het aantal SVK-woningen, wordt ook extra ingezet op voldoende huurbegeleiders om alle SVK-huurders hierin te begeleiden

> **Kostendelend samenwonen**

Kostendelend samenwonen kan wonen meer betaalbaar maken, maar kan een grote impact hebben op de uitkeringen (leefloon, invaliditeit of werkloosheid) die mensen ontvangen. De Sociale Dienst bekijkt bij een sociaal onderzoek telkens of Gentenaars als alleenstaanden samenwonen, dan wel een gezamenlijk huishouden runnen. Zo zorgen we er in Gent voor dat kostendelend samenwonen ook voor wie een leefloon krijgt mogelijk is. We onderzoeken of we lokale experimenten kunnen opzetten en blijven aan de hogere overheden de negatieve gevolgen van het beleid rond kostendelend samenwonen signaleren.

> **We verminderen discriminatie op de Gentse huisvestingsmarkt (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen en Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Uit onderzoek blijkt dat discriminatie op de private huurmarkt verhindert dat huurders een geschikte woning kunnen vinden. Gent is een stad waar iedereen welkom is en waar iedereen zich ook zo zou moeten voelen. Onder de slogan 'Iedereen is anders, maar we zijn allemaal thuis in Gent', pakt de Dienst Welzijn en Gelijke Kansen discriminatie aan door praktijktesten uit te voeren op de huisvestingsmarkt. *(zie ook beleidsnota Welzijn en Gelijke kansen)*

> **Toegankelijke woonzorgcentra**

Wie ouder wordt en grotere zorgnoden heeft, kan in een woonzorgcentrum terecht. Voor kwetsbare Gentenaars ligt de kost hiervan vaak hoger dan hun pensioen of de inkomensgarantie voor ouderen die ze ontvangen. De Dienst Advies, Oriëntatie en Opname van het Departement Ouderenzorg zorgt ervoor dat Gentenaars met een laag inkomen en grote zorgnoden terecht kunnen in een woonzorgcentrum dankzij een financiële tussenkomst. Deze tussenkomst wordt bovendien niet gerecupereerd bij de kinderen.

4.4. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie

Dak- en thuisloosheid is één van de meest extreme vormen van armoede. De Sociale Dienst begeleidt 550 Gentenaars die structureel dak- of thuisloos zijn. Het totaal aantal dak- en thuislozen in onze stad is nog groter. Dit gaat van mensen die op de zetel slapen bij vrienden of familie, personen die door een crisissituatie tijdelijk dakloos worden of tijdelijk in de stad verblijven, tot mensen in precare verblijfssituaties of zonder wettig verblijf en transmigranten. In 2019 maakten 1.790 unieke bezoekers gebruik van de nachtopvang. Veldwerkers signaleren een groeiende groep dak- of thuisloze jongeren.

Stad Gent wil voor wettig verblijvende Gentse daklozen streven naar géén langdurige dakloosheid meer in onze stad.. Hiervoor zetten we in op preventie, opvang en duurzame huisvesting voor zo veel mogelijk daklozen.

Deze legislatuur vaart het beleid hiermee een nieuwe koers: we zetten maximaal in op Housing First- en Housing Led¹¹-projecten. Deze aanpak geeft mensen in dakloosheid in eerste instantie een stabiele thuis (vaak een huurwoning) met daaraan gekoppelde begeleiding. Dit in tegenstelling tot de klassieke visie dat mensen eerst woonklaar moeten zijn voor ze kunnen wonen (het 'woonladdermodel'). Onderzoek naar Housing First en Housing Led toont aan dat deze oplossing betere resultaten oplevert: de ex-daklozen behouden op langere termijn hun woning. Ook de gezondheid en het algemeen welzijn van de betrokken personen gaat er sterk op vooruit. Ook voor wie niet wettig verblijft zoeken we naar een duurzame oplossing, richting wettig verblijf en woonst of richting terugkeer. We vermijden dat kinderen op straat moeten slapen.

Acties

> **Lokaal actieplan van opvang naar wonen (samen met Tine Heyse, Schepen van wonen en Elke Decruynaere, schepen voor Outreachend Werk)**

De Sociale Dienst maakt tegen 2022 een plan om de huisvestingsgerichte benadering voor daklozen met wettig verblijf te realiseren. We bouwen hiervoor op de kennisuitwisseling met andere Europese steden in het Roof project.

- We werken preventief aan armoedebestrijding en vermijden dakloosheid. We brengen samen met (ex)dak- en thuislozen kantelmomenten in kaart waar dakloosheid kan ontstaan en pakken knelpunten aan.
Heel wat acties in voorgaande doelstellingen (woonbemiddeling, integrale begeleiding kwetsbare jongeren, versterken onthaal,...) zijn onderdeel van deze preventieve aanpak.

¹¹ Housing First is een model waarbij daklozen eerst een dak boven het hoofd biedt en daarna begeleiding opstart. Acht principes die samen gerealiseerd worden staan centraal (huisvesting als fundamenteel mensenrecht; respect, warmte en medeleven voor alle bewoners; engagement om met de bewoner te werken zolang nodig; verspreide huisvesting; splitsing van huisvesting en diensten; keuzevrijheid en zelfdeterminatie; herstelgericht; schadebeperking). Housing Led wordt gebruikt voor projecten gebaseerd op housing first, maar waar niet alle 8 principes gerealiseerd worden.

- We vergroten het woonaanbod voor daklozen. Diverse pistes worden onderzocht en uitgewerkt, waaronder de uitbreiding van het aantal SVK-woningen en de bouw van robuuste woningen (zie doelstelling 4.2).
- Housing First realiseren we in Gent momenteel al via versnelde toewijs van dakloze Gentenaars in sociale huisvesting. We continueren deze werking.
- We experimenteren met woonoplossingen voor daklozen met dubbele diagnose (naar model van een ‘zorghostel’, zie ook drugbeleidsplan).
- In samenwerking met relevante partners zetten we gepaste begeleiding op die bij de verschillende woonvormen en hun bewoners aansluit.

> **Optimaliseren opvang (samen met Tine Heyse, Schepen van wonen)**

De Sociale Dienst zet in op de acute noden van dakloze Gentenaars met een opvangaanbod dat varieert van acute opvang (nachtopvang, inzet van het crisisteam, gezinsopvang) tot meer langdurige opvang (in onthaalcentra van het CAW of opvang in leegstaande sociale woningen).

- We verzekeren laagdrempelige dagopvang en ontmoeting via de inloopcentra.
- Wie in de (nacht)opvang verblijft wordt ondersteund naar een gepast vervolgtraject (opvang, wonen, ambulante hulpverlening, traject richting verblijfsrecht of terugkeer), steeds met passende begeleiding
- Het departement Stedelijke Ontwikkeling investeert verder in het project leegstand in sociale huisvesting. Het project maakt van leegstaande sociale woningen die wachten op renovatie of sloop een tijdelijke opvang voor kwetsbare groepen in woonnood.
- We stemmen verschillende opvang- en tijdelijke huisvestingsinitiatieven beter op elkaar af. We streven naar een duidelijk aanmeldings- en toewijssysteem voor deze initiatieven (zoals transitwoningen, noodwoningen, instapwonen, ...) zodat daklozen of hulpverleners beter weten waar ze terecht kunnen.

> **Opvang en oriëntatie**

We starten het project ‘Opvang en Oriëntatie’, waarbij we mensen in precare situaties begeleiden naar een duurzame toekomst.

Jongeren hebben vaak extra omkadering en oriëntatie nodig om voor het eerst hun leven zelfstandig uit te bouwen, zeker als de jeugdhulpverlening dan plots wegvalt. Voor sommige jongeren dreigt hierbij dakloosheid.

- We experimenteren met een opvang waarin dakloze jongeren begeleid worden en een traject wordt opgezet op verschillende levensdomeinen. We versterken hen op verscheidene vlakken tot ze zelfstandig kunnen wonen. We bouwen hiervoor verder op de ervaring opgedaan in onder meer het project instapwonen.

Voor mensen zonder wettig verblijf of met precair verblijfsstatuut starten we een nieuwe werking op met een duurzame toekomstoriëntering en opvang voor daklozen.

- Er komt een centraal aanspreekpunt waar daklozen zonder wettig verblijf of met precair verblijfsstatuut terecht kunnen voor toekomstoriëntering, opvang en begeleiding.
- In lijn met het federale beleid zetten we in op twee sporen: het verwerven van een verblijfsrecht of ondersteuning in terugkeer/doormigratie. We voorzien opvang om deze trajecten te ondersteunen.

- Via veldwerkers en welzijnsorganisaties houden we contact met dakloze mensen zonder wettig verblijf. We zorgen dat deze mensen maximaal toegang krijgen tot dringende medische hulp, voedselondersteuning, onderwijs en noodopvang.
- De Sociale Dienst breidt in samenwerking met CAW en Dienst Welzijn en Gelijke Kansen het project 'Instapwonen' met 5 extra woningen en bekijkt hoe deze deel uitmaken van het geheel van opvang & oriëntatie. In dit project kunnen gezinnen met een intra-Europese migratieachtergrond in precare woonsituaties tijdelijk wonen, terwijl ze begeleid worden op alle levensdomeinen.

> **Postmobiel wonen (burgemeester Mathias De Clercq)**

Departement Samenleven, Welzijn en Gelijke Kansen ontwikkelt een project postmobiel wonen waarbij mensen die irregulier mobiel wonen in de stad opvang krijgen voor een periode van maximaal drie jaar, mits intensieve inzet op trajecten naar werk, woonst, school, enz. Dienst Outreachend Werken zorgt voor extra begeleidingscapaciteit .

5. Recht op arbeid

5.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk

Wie werkloos is, heeft een kans van een op twee om in armoede te leven. Gezinnen met een lage werkintensiteit (waar de volwassenen niet of nauwelijks werken) zijn extra vatbaar voor armoede en sociale uitsluiting. Mensen stappen laten zetten richting duurzaam werk en opleiding is dan ook een belangrijke hefboom om armoede te voorkomen en bestrijden. Voor de meest kwetsbaren is 'zinnvolle dagbesteding' de hoogst haalbare trap. Hierbij halen we mensen uit hun sociaal isolement en laten we hen persoonlijk groeien door ontmoeting met en inzet voor anderen.

Het MAACT (Maatgericht activeringscentrum) van de Sociale Dienst begeleidt meer dan 3.000 kwetsbare Gentenaars op de verschillende trappen van de activeringsladder. Het profiel van de mensen in begeleiding maakt duidelijk waarom een integrale begeleiding nodig is: 63 % is niet in België geboren, mensen zijn meestal weinig of niet geschoold, wonen in preciaire huisvesting en hebben andere armoedegerelateerde problemen die stappen naar werk bemoeilijken. We ondersteunen hen via empowerend groepswerk, extra taalondersteuning op de werkvloer, arbeidszorg, tijdelijke werkervaring (artikel 60 en nazorg), opleiding en hulp bij sollicitatie en bemiddeling bij werkgevers.

In samenwerking met schepen Van Braeckvelt, ondernemen we actie op elke trap richting duurzaam werk en zetten we integrale trajecten op voor kwetsbare Gentenaars met een werk-welzijnsproblematiek.

Acties

> **Kwetsbare werkzoekenden detecteren met het Gentse 'jobteam' (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Het Gentse 'jobteam' gaat met een team van outreachende arbeidsbegeleiders op zoek naar kwetsbare werkzoekenden in de stad, ongeacht hun statuut. De arbeidsbegeleiders bieden een intensieve en aanklampende begeleiding vanuit de leefwereld van de betrokkenen. Werkzoekenden worden toegeleid naar werk, opleiding of activeringstraject op maat. Het project bouwt verder op de expertise uit eerdere outreachende projecten zoals: A-Tiem, Werkpalet, Take Off, In-groei en Werkplek Vluchtelingen. Het project is een partnerschap van Stad Gent (Dienst Werk en Sociale Dienst), VDAB en diverse middenveldpartners. *(zie ook beleidsnota Werk)*

> **Mismatch op de arbeidsmarkt aanpakken: individuele trajecten en structurele acties (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Het Gentse Arbeidspact *(zie beleidsnota Werk)* wil meer Gentenaars aan het werk krijgen, o.a. door de mismatch tussen de vaardigheden van werkzoekenden en openstaande vacatures aan te pakken. Het MAACT zal de visie achter het Gentse Arbeidspact vertalen in haar eigen werking.

- We zetten sterk in op duaal leren en werken om jongeren meteen in contact te brengen met de werkvloer.
- We bouwen meer kennis op over de noden op de arbeidsmarkt en de mismatch met het profiel van de doelgroep van het MAACT.
- Met doelgerichte projecten, die bijvoorbeeld voorbereiden of toeleiden naar knelpuntberoepen, werken we aan deze mismatch.

> Uitbreiding begeleiding jongeren naar de hoogst haalbare trap richting werk

Het MAACT begeleidt 25 extra jongeren intensief naar de hoogst haalbare trap richting werk (in 2019 werden 126 jongeren begeleid). De eerste stappen op de arbeidsmarkt, maar ook de kansen om bijkomende opleiding te volgen, bepalen in grote mate de verdere kansen in het volwassen leven. Zo werken we preventief aan armoedebestrijding. Met een innovatieve aanpak geven we extra aandacht aan specifieke doelgroepen zoals heel jonge ouders die moeilijk de weg naar werk of opleiding vinden.

> Experimenteren met zinvolle dagbesteding (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)

We onderzoeken nieuwe wijkgerichte vormen van zinvolle dagbesteding. Die laten deelnemers meer structuur vinden in het dagelijkse leven en stappen zetten in sociaal contact. Sommige cliënten zijn omwille van hun complexe problematiek niet klaar voor de meer gestructureerde sociale activering die het MAACT aanbiedt. Voor hen experimenteren we met een nieuwe tussenstap: die van de zinvolle dagbesteding waarbij men, in eigen buurt, vrijblijvend kan deelnemen aan activiteiten die mensen positief stimuleren. We onderzoeken hoe dit aansluiting kan krijgen binnen het concept van de wijk-werkplaatsen en bekijken opties zoals een complementaire munt om engagement te belonen.

> Brugfunctie opnemen naar VDAB en inburgering in werk-welzijnsproblematieken (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Buurtwerk)

Het MAACT neemt een brugfunctie op tussen VDAB en Inburgering en de welzijnsbureaus. Veel werklozen hebben een armoedeproblematiek; veel cliënten van de Sociale Dienst hebben een VDAB-dossier. Heel wat nieuwkomers die een inburgeringstraject volgen zijn in begeleiding bij de Sociale Dienst. De inburgerings- en activeringsdynamieken zijn niet altijd op elkaar afgestemd, vooral bij over mensen met een langdurig taal-traject. Mobiliteit en kinderopvang zijn ook vaak voorkomende drempels. Door structurele afspraken en betere samenwerking werken we drempels weg en brengen we hulpverlening, integratie en begeleiding naar de arbeidsmarkt dichterbij elkaar en boeken we winst op alle vlakken.

> Wegwerken digitale drempels (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)

In het Gentse Arbeidspact komt het wegwerken van drempels in digitalisering als aandachtspunt naar voor. De digitale kloof bestaat op elk niveau in de arbeidsmarkt, omdat veel digitale toepassingen te hoogdrempelig blijken voor sommige werknemers. Ook werkzoekenden moeten steeds meer via digitale platformen en omgevingen op zoek naar werk. Dat is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Dienst Werk zet in op extra ondersteuning, o.a. met een ICT steward. *(zie ook beleidsnota Werk)*

5.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie

Een groeiende groep werkzoekenden kan (nog) niet aan de slag in het reguliere arbeidscircuit. Een deel van hen heeft genoeg aan een tussenstap waarbij ondersteuning, begeleiding en opleiding nodig is om de stap te zetten naar regulier werk. Anderen hebben die ondersteuning en een job op maat blijvend nodig. Sociale economiebedrijven bieden deze begeleiding.

Als regisseur van de Gentse sociale economie pleit de Stad, met schepen van Braeckevelt aan het stuur, voor een groepipad voor de sociale economie en ondersteunt ze de sector bij de creatie van kwaliteitsvolle banen. Daarnaast neemt de stad als grote werkgever zelf zijn verantwoordelijkheid. Het Dienstenbedrijf biedt reële tewerkstelling en werkervaring aan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Acties

> **Uitbouw Dienstenbedrijf Sociale Economie als voorbeeldwerkvloer**

De Sociale Dienst organiseert sociale economiebanen op maat van een diverse groep doelgroepmedewerkers¹² binnen het Dienstenbedrijf Sociale Economie (DBSE). Het DBSE bestaat uit 6 operationele clusters; bouw, horeca, logistiek, schoonmaak, openbaar domein en fiets. Het aanbod van het Dienstenbedrijf (zoals klussen en verhuizen voor mensen met een laag inkomen, runnen van 2 sociale restaurants, onderhouden van straten en pleinen,...) krijgt vorm vanuit de groeikansen van doelgroepmedewerkers en is zoveel mogelijk gericht op doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.

- Het DBSE gaat met het kwaliteitslabel Werk en Sociale Economie op zak aan de slag met haar maatwerkafdeling.
- Stad Gent investeert fors in een aangepaste huisvesting van haar Dienstenbedrijf op de UCO-site. Het fysiek samenbrengen van DBSE en andere sociale economiebedrijven op de uco-site legt de basis voor intensievere samenwerking en afstemming.
- Binnen de bestaande clusters bekijken we mogelijkheden om meer circulair te werken (bv door schrijnwerk met herbruikbaar materiaal)
- Het DBSE tekent in op een oproep van Vlaanderen tot uitbreiding van de plaatsen sociale economie als Stad Gent de nodige co-financiering kan voorzien.
- Samen met VDAB, het onderwijs en andere relevante spelers onderzoeken we hoe we werkvloeren verder kunnen openstellen i.k.v. activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door oriënterende stages, taalstages, ingroeistages, ...

> **Innovatief werken**

Het DBSE is een proeftuin voor innovatie op product-, begeleiding en beleidsniveau in werkervaring en sociale economie. De deelwerking Foodsavers kreeg de voorbije jaren tal van prijzen als innovatieve praktijk. In de komende jaren experimenteren we verder waar opportuniteiten zich aandienen.

¹² Arbeidsmatige activiteiten, Art.60§7, Arbeidszorg, Lokale Diensten Economie, Maatwerk,....

> **Loopbaancentrum voor de sociale economie (Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Het loopbaancentrum van Dienst Werk ondersteunt Gentse sociale economiebedrijven bij de uitvoering van hun loopbaanbeleid. Zo voorziet het centrum doorstroombegeleiding voor werknemers uit de sociale economie die aan de slag willen op de reguliere arbeidsmarkt, onder meer vanuit het Dienstenbedrijf. Wie (nog) niet klaar is om door te stromen ondersteunt het loopbaancentrum in basiscompetenties en digitale skills. Het Loopbaancentrum Sociale Economie is een partnerschap tussen de sociale economiebedrijven Compaan, Weer Werk, Ateljee, Ryhove, Toreke, het Dienstenbedrijf Sociale Economie en VDAB. *(zie ook beleidsnota Werk)*

6. Recht op onderwijs

6.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen

De ongelijkheid voor kinderen in armoede start al vroeg in het leven. Jonge kinderen maken een enorme ontwikkeling mee de eerste levensjaren, zowel sociaal, emotioneel als cognitief. Het is belangrijk de ongelijkheid die eerste jaren te verminderen en kinderen uit gezinnen in armoede alle kansen op ontwikkeling te geven.

Kwaliteitsvolle kinderopvang komt tegemoet aan de noden van jonge kinderen, ongeacht de financiële of werksituatie van hun ouders. Investeren in kwaliteitsvolle opvang voor jonge kinderen helpt hen vooruit. Jonge kinderen (0-3 jaar) in kwetsbare situaties laten deelnemen aan opvang versterkt hun ontwikkelingskansen, helpt om stigmatisering te voorkomen en inclusie te bevorderen. Het biedt mogelijkheden om in contact te komen met leeftijdsgenootjes. Ouders hebben goede kinderopvang nodig om de combinatie werk/opleiding en gezin te kunnen maken, of omdat het gezin onder druk staat. In Gent willen we, met schepen Decruynaere als trekker, elk kind toegang geven tot hoogwaardige, inclusieve opvang (*zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid'*).

Acties

> **Het juiste tarief voor kinderopvang toekennen (samen met Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

De Sociale Dienst en Dienst Kinderopvang slaan de handen in elkaar om elk gezin het juiste tarief voor kinderopvang toe te kennen.

- We sporen samen kwetsbare gezinnen die recht hebben op een lager tarief actief op. De Sociale Dienst helpt deze gezinnen bij de toekenning van het correcte tarief.
- De niet-stedelijke organisatoren van kinderopvang worden gesensibiliseerd over het gebruik van het verminderd tarief.

> **Vorbehouden plaatsen kinderopvang voor 50 gezinnen (samen met Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Stad Gent houdt een aantal plaatsen in de kinderopvang permanent beschikbaar voor kinderen uit kwetsbare gezinnen, zodat zij meteen in de opvang terecht kunnen wanneer nodig. Zo is kinderopvang geen drempel voor cliënten van de Sociale Dienst die verdere stappen zetten naar een opleiding of job. We gebruiken de plaatsen ook om kwetsbare gezinnen tijdelijk extra ademruimte te geven.

> **Opvanginitiatieven maximaal toegankelijk voor gezinnen in armoede (Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

- Met het Kinderopvangpunt gaan we in Gent het principe van wie eerst komt, eerst maalt tegen. Door het unieke aanmeldpunt en de gelijktijdige toekenning (9 maanden voor start van de kinderopvang) wordt kinderopvang voor kinderen tussen 0 en 3 jaar toegankelijk voor elk gezin. Met verschillende partners in de wijk werken we samen om de drempel naar kinderopvang te verlagen.
- Binnen de stedelijke kinderopvang gebeurt de toewijs van de vrije plaatsen op basis van de richtlijnen van Kind en Gezin. Dankzij dit toewijsbeleid kunnen ook kinderen uit kwetsbare gezinnen in de kinderopvang van Stad Gent terecht.
- Stad Gent investeert in bijkomende kinderopvang, als organisator, maar ook door via prefinanciering sneller extra opvangplaatsen te realiseren.

(zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')

> **Toegankelijke naschoolse activiteiten (samen met Elke Decruynaere, schepen van Opvoeding)**

Dienst Kinderopvang werkt samen met o.a. de Sociale Dienst en Brede School binnen het Onderwijscentrum om kwetsbare gezinnen de nodige ondersteuning en hulpverlening aan te bieden zodat ook de meest kwetsbare kinderen gebruik kunnen maken van het aanbod naschoolse activiteiten. *(zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

6.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken

In België zijn er grote verschillen in de leerloopbaan van leerlingen. Je maatschappelijke afkomst bepaalt in grote mate je schoolresultaten. Kinderen die opgroeien in armoede hebben vaker problemen op school die kunnen leiden tot zittenblijven, heroriëntering of vroegtijdig schoolverlaten (zonder kwalificatie). Dit heeft negatieve effecten op hun ontwikkeling en leidt op lange termijn tot moeilijkheden om een job te vinden, waardoor de kans om in armoede te belanden vergroot. Deze dynamiek leidt tot generatiearmoede: kinderen van wie de moeder geen diploma heeft, hebben een veel hoger armoederisico dan andere kinderen.

Gent zet, met schepen Decruynaere aan het stuur, in op onderwijs dat kinderen alle kansen geeft, ongeacht de financiële thuissituatie. De rol van scholen en onderwijspartners is cruciaal, zowel om concrete problemen van kinderen in armoede aan te pakken als om de vicieuze armoedecirkel te breken. Om generatiearmoede te voorkomen moeten we in de eerste plaats voorkomen dat jongeren de school verlaten zonder diploma. Dit doen we door leerlingen al heel vroeg en op verschillende manieren te ondersteunen. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

Acties

> **Kostenbewust onderwijs en armoedebeleid op school (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

- Via kostenbeheersing en andere maatregelen zetten we stappen in de richting van een maximumfactuur in het stedelijk secundair onderwijs.
- Binnen het sociaal steunfonds worden scholen al gesensibiliseerd rond armoedebeleid. Het Onderwijscentrum start bijkomend met begeleiding rond armoedebeleid en kostenbewust

onderwijs via een netoverschrijdend aanbod: trajecten met schoolspecifieke ondersteuning en schooloverschrijdende uitwisseling in samenwerking met partners.

- Het sociaal steunfonds voor niet-stedelijke scholen wordt budgettair versterkt zodat er sterker kan tussengekomen worden in bijvoorbeeld de kosten van schoolmaaltijden. De aanpak van het bestaande sociaal steunfonds wordt herbekeken om nog gericht te kunnen inspelen op bepaalde noden rond onbetaalde schoolfacturen.

(zie ook beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')

> **Versterkte inzet brugfiguren (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Het aantal brugfiguren van het Onderwijscentrum Gent breidt uit. Brugfiguren versterken het positieve partnerschap tussen (kwetsbare) ouders en het schoolteam, wat een positieve context creëert voor de leerkansen van kinderen. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Extra middelen studieondersteuningsinitiatieven gericht op kwetsbare gezinnen (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Het Onderwijscentrum extra middelen uit om studieondersteuning en huiswerkbegeleiding uit te breiden. Studies wijzen uit dat persoonlijke studieondersteuning en huiswerkbegeleiding de ontwikkelingskansen van kinderen uit kwetsbare gezinnen bijzonder ten goede komt. Ouders missen vaak handvatten om kinderen te begeleiden bij hun schoolwerk, waardoor er een grote vraag is naar studieondersteuning (vaak bij de kinderen thuis, soms in groep op centrale locaties). Het Onderwijscentrum en de Sociale Dienst ondersteunen Uilenspel vzw en Kompanjon vzw. Met de extra middelen kunnen zij hun werking uitbreiden, maar ook hun expertise delen met andere initiatieven en hun vrijwilligers. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Actieplan vroegtijdig schoolverlaten (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Stad Gent bundelt onder de vlag 'Operatie Geslaagd' de krachten met vertegenwoordigers van scholen en partners uit onderwijs, werk, welzijn en vrije tijd om vroegtijdig schoolverlaten aan te pakken. Een op zeven jongeren verlaat momenteel het Gentse onderwijs zonder kwalificatie. Zij komen in een zeer kwetsbare positie terecht in onze samenleving en op de arbeidsmarkt. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Ondersteuning scholen bij transitiemomenten (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Onderwijscentrum Gent ondersteunt en inspireert scholen en hun partners zodat kinderen en jongeren een optimaal leertraject kunnen afleggen. Onderwijscentrum Gent legt daarbij een focus op belangrijke transitiemomenten: instappen (kleuterparticipatie), ondersteunen warme overdracht basis- secundair en studieoriëntering met focus op de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt. *(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')*

> **Brede leer-en leefomgeving (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Onderwijscentrum Gent zet met haar Brede Schoolwerking in op het dichten van de kloof tussen armoede en vrije tijd door in de omgeving van de scholen samen te werken met heel wat organisaties. Outreachend en bottom-up werken, individuele toeleiding en het ondersteunen van en samenwerken met verenigingen zijn hierbij de kern om de brede ontwikkeling van kinderen in jongeren in school en vrije tijd te stimuleren.

7. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

7.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie

Door mee na te denken over en vorm te geven aan het stedelijk beleid maken burgers mee hun stad. Beleidsparticipatie neemt immers de komende jaren een hoge vlucht. Het is dan ook van fundamenteel belang dat ook mensen in armoede en partners in armoedebestrijding nadenken en inspraak krijgen hoe hun stad/wijk/ buurt vorm krijgt. Een van de voorwaarden om te kunnen deelnemen aan het leven in de stad is dat burgers zich betrokken voelen bij die stad. Mensen in armoede ervaren uitsluiting op verschillende vlakken en hebben vaak het gevoel niet helemaal mee te tellen in de stad. Door mensen in armoede (in al hun diversiteit) te betrekken bij de vormgeving van het beleid en de hulp- en dienstverlening van onze stad, wordt deze toegankelijker voor hen. Tegelijk vergroot ook hun maatschappelijke betrokkenheid.

In de voorbije jaren hebben de Sociale Dienst en de Dienst Beleidsparticipatie samen met de armoedeverenigingen al heel wat ervaring opgebouwd rond het betrekken van mensen in armoede bij onder meer het armoedebeleid. Deze expertise willen we nu, in nauwe samenwerking met schepenen De Bruycker, verder verankeren in een versterkte inzet op inspraak en co-creatie binnen het stadsbrede beleid. Hierbij experimenteert Stad Gent met nieuwe methodieken, hebben we extra aandacht voor mensen met een migratieachtergrond, jong én oud en zijn we meer aanwezig op vindplaatsen. *(zie ook beleidsnota Participatie en sterke wijken)*

Acties

> Versterken Gentse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen (samen met Astrid De Bruycker, schepenen van Welzijn en Participatie)

De Sociale Dienst versterkt de ondersteuning voor de drie Gentse Verenigingen waar Armen het Woord Nemen om te kunnen groeien in bereik en diversiteit. De drie verenigingen zorgen er al jaren voor dat de stem van mensen in armoede weerklinkt in het Gentse beleid. Samen bereiken ze heel wat Gentenaars in armoede en geven hen een stem in diverse inspraaktrajecten, van stadsvernieuwingsprojecten tot heel concrete vragen over gezondheid, mobiliteit, hulpverlening, ... De Gentse armoedeverenigingen worden mee opgenomen in het traject middenveld. Daarin leggen we een participatief traject af samen met en voor het Gentse sociale middenveld. Hiermee wil de Stad de samenwerking met dit middenveld versterken *(zie beleidsnota Welzijn en Gelijke kansen)*

> Toegankelijk wijkbudget (Astrid de Bruycker, schepenen van Buurtwerk en Participatie)

De stad Gent zet in op een meer participatieve democratie met aanzienlijke budgetten per wijk. De inwoners bepalen waarop deze centen worden ingezet. Dienst Beleidsparticipatie zorgt dat mensen in armoede volwaardig kunnen participeren aan de wijkdialogen rond het wijkbudget op maat per wijk.

Tijdens deze wijkdialogen kunnen burgers meedenken over de vragen en noden in hun wijk en hoe deze best worden aangepakt. Dienst Beleidsparticipatie bewaakt de toegankelijkheid van de wijkdialogen voor kwetsbare Gentenaars, door deze af te stemmen en/of vorm te geven met mensen in armoede zelf.

Waar nodig roepen we extra ondersteuning en expertise in van organisaties die dicht bij mensen in armoede staan om deze processen te begeleiden. (zie *beleidsnota Participatie en sterke wijken*)

> **Beleidsparticipatie van mensen in armoede stadsbreed verankeren (samen met Astrid De Bruycker, schepenen van Participatie)**

De Sociale Dienst en Dienst Beleidsparticipatie zorgen er, samen met de armoedeverenigingen, voor dat mensen in armoede meer betrokken worden in het vormgeven van de stad. Het doel is steeds om bij nieuw beleid de leefsituatie van Gentenaars in armoede te verbeteren.

- We bewaken dat mensen in armoede bij de verschillende inspraakprocessen binnen de stad, bv de wijk mobiliteitsplannen, volwaardig kunnen deelnemen.
- Net zoals bij de woondialoog, waarbij we mensen in armoede, hun organisaties, stadsdiensten en schepenen op regelmatige tijdstippen samenbrengen, zetten we thematische inspraaktrajecten op.
- We experimenteren met de armoedeverenigingen met nieuwe praktijken en methodieken.

7.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede

‘Niet willen deelnemen is een keuze, niet kunnen deelnemen is uitsluiting’

Deelnemen aan vrije tijd is een sociaal grondrecht, maar voor mensen in armoede vaak helemaal niet vanzelfsprekend. Diverse zichtbare en onzichtbare drempels spelen hierin een rol: de kostprijs van een activiteit, geen kinderopvang, geen vervoer, geen aangepaste kledij, onvoldoende informatie over het wat, hoe en wanneer van het aanbod, onbekende omgeving en regels, niet alleen durven of kunnen gaan, ... Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze botsen op praktische drempels, maar ook omdat ze zich schamen of zich niet op hun plaats voelen in het aanbod.

Nochtans speelt deelname aan het vrijetijdsaanbod een belangrijke rol in de identiteitsvorming en de uitbouw van het sociaal netwerk van individuen en gezinnen. Het kan mensen in armoede uit hun sociaal isolement halen en biedt kansen om kwetsbare groepen terug aansluiting te laten vinden bij het dagelijks leven in de stad. Deelname aan activiteiten draagt bij aan een (mentaal) gezond leven. Voor kinderen en jongeren biedt het vrijetijdsaanbod een uitbreiding op het schoolse leren. Op regelmatige basis kunnen spelen, tekenen, sporten of een instrument leren bespelen binnen een professioneel kader zorgt ervoor dat kinderen andere competenties kunnen ontwikkelen.

In Gent zetten we, in nauwe samenwerking met schepenen Bracke, Souguir en Decruynaere in op een inclusief vrijetijdsaanbod. Vanuit het Netwerk Vrijetijdsparticipatie (een samenwerking tussen verschillende diensten van Stad Gent en het middenveld) werken we aan een ruim vrijetijdsaanbod voor elke (kwetsbare) Gentenaar.

Acties

> **Verder uitbouw UiTPAS regio Gent (samen met Sami Souguir, schepen van Cultuur; Sofie Bracke, schepen van Sport en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Het Netwerk Vrijetijdsparticipatie stimuleert het gebruik van de UiTPAS bij de meest kwetsbare Gentenaars. De UiTPAS met kansentarif is hét instrument om de deelname aan cultuur, sport en jeugdwerk door mensen in armoede aan te moedigen en financieel toegankelijker te maken. Momenteel hebben meer dan 26.000 Gentenaars een UiTPAS aan kansentarif.

- Heel wat kleine organisaties worden ondersteund om hun werking toegankelijk te maken en op te nemen in het UiTPAS aanbod. Bij de uitbouw van het UiTPAS aanbod kijken we in de eerste plaats naar de vrijetijdsinteresses van kwetsbare doelgroepen en signalen die we daarover ontvangen via partnerorganisaties. (zie ook beleidsnota's Cultuur en Sport)
- Cultuur Gent, de Sportdienst en de Jeugddienst zoeken naar nieuwe partners met een actief vrijetijdsaanbod, zoals creatieve ateliers. Extra budget wordt ingezet om sportclubs en jeugdbewegingen te ondersteunen om hun aanbod ook open te stellen voor kwetsbare Gentenaars. (zie ook beleidsnota's Cultuur, Jeugd en Sport)

> **Wegwerken andere financiële drempels**

Met aanvullende financiële ondersteuning verlagen de Sociale Dienst en het Netwerk Vrijetijdsparticipatie de financiële drempels verbonden aan vrije tijd. Naast de kostprijs van de activiteit zelf moeten er vaak andere kosten (bijvoorbeeld voor materiaal, kledij of vervoer) gemaakt worden om te kunnen deelnemen. De UiTPAS komt hierin niet tussen.

- Om deelname aan het aanbod buiten de UiTPAS (individueel of in groep) mogelijk te maken voor sociale organisaties, voorziet het Netwerk Vrijetijdsparticipatie de subsidie vrijetijdsparticipatie. Vanaf 2020 leggen we via deze subsidie extra nadruk op kinderen in armoede en personen met een migratieachtergrond. (zie ook beleidsnota's Cultuur en Sport)
- Via de subsidie voor Participatie en Sociale activering helpt de Sociale Dienst cliënten met financiële drempels naar vrije tijd die niet wordt gedekt door de UiTPAS. In 2019 deden 2.106 personen hierop beroep.

> **Extra ondersteuning jeugd(welzijns)werk en jeugdinitiatieven (Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Jeugddienst ondersteunt het Gentse jeugdwerk om meer kwetsbare kinderen en jongeren te bereiken. Alle kinderen en jongeren zijn welkom zijn in elke jeugdwerking, inclusie is het uitgangspunt. Waar nodig ondersteunen we om drempels weg te werken en bruggen te bouwen.

- Bestaande jeugdwelzijnswerkingen worden versterkt, onder andere voor het inzetten van vindplaatsgerichte en mobiele jeugdwerkers. Ook zelforganisaties krijgen meer steun.
- De Jeugddienst zet in op capaciteitsuitbreiding van het jeugdwerk, versterking van kleine groepen en meer aandacht voor initiatieven voor en door jongeren. Blinde vlekken waar momenteel geen jeugdwerk aanwezig is, worden aangepakt.

(zie beleidsnota 'Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid')

> **Toegankelijk vakantieaanbod voor kinderen en jongeren (samen met Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Jeugddienst maakt werk van een vakantieaanbod in wijken met veel kwetsbare kinderen en jongeren.

- We realiseren een toegankelijker aanbod aan laagdrempelige speelpleinwerkingen voor de meest kwetsbare kinderen. Met de integratie van de Pagadder (vakantiewerking Sociale Dienst) in de Pretfabriek (speelpleinwerking van de Jeugddienst) bundelen we expertise en krachten voor een toegankelijk speelpleinaanbod.
- Met de sessies ‘onbekend is onbemind’ kunnen ouders en tussenpersonen laagdrempelig kennis maken met het vakantieaanbod.
- De Jeugddienst maakt jaarlijks een overzicht van betaalbare vakantieactiviteiten en verspreidt dit naar heel wat partners. (zie beleidsnota ‘Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid’)

> **Sociaal-sportieve werkingen (samen met Sofie Bracke, schepen van Sport en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Sport stelt mensen in staat om zichzelf te ontplooiën, om een sociaal netwerk uit te bouwen. We zien meer en meer initiatieven ontstaan waarbij sportieve en sociale doelstellingen samen gaan. Door aandacht te hebben voor de complexe verhalen en leefsituaties van de deelnemers, krijgt men mensen in beweging, letterlijk en figuurlijk. De Sportdienst werkt samen met diverse buurtsportpartners, zoals de KAA Gent Foundation die via jeugdvoetbal wil inzetten op zelfontplooiing en talentontwikkeling. Sportaround gaat aan de slag met laagdrempelige buurtinitiatieven in de wijk en het Move 9000 project van vzw Jong zet werkingen op in de buurtsporthallen. Samen met de andere stadsdiensten bekijken we hoe we het sociaal-sportieve beleid verder kunnen versterken. (Zie *beleidsnota Sport*)

> **Extra inzet op trajectbegeleiding in sport (Sofie Bracke, schepen van Sport)**

De Sportdienst zet extra in op trajectbegeleiding in de sport. Sportaround vzw wordt gevraagd om kwetsbare Gentenaars toe te leiden en te begeleiden naar Gentse sportclubs. We merken immers dat de klassieke sportclub voor een aantal mensen nog te hoogdrempelig is. Een begeleiding op maat kan het pad effenen (*zie beleidsnota Sport*)

7.3. Vervoersarmoede aanpakken

Je kunnen verplaatsen binnen de stad is vaak een van de voorwaarden om aan het leven in de stad te kunnen deelnemen. Mobiliteit is belangrijk om naar je werk, school, dokter of vrijetijdsactiviteiten te geraken, maar ook om vrienden te ontmoeten en een sociaal netwerk uit te bouwen. Mensen in armoede geven aan dat zij hierbij verschillende drempels ervaren. Vervoer heeft een hoge financiële kost (zowel de aankoop en het onderhoud van eigen vervoersmiddelen als de kost van abonnementen voor het openbaar vervoer). Mensen in armoede bezitten minder vaak een wagen dan de doorsnee burger en zijn aangewezen op andere vervoersmiddelen. Tegelijkertijd hebben ze een grotere kans minder mobiel te zijn omwille van gezondheidsproblemen. Het openbaar vervoer is bovendien ontoereikend (zowel wat haltes, frequentie en uren van de dienstverlening betreft) en voor veel mensen in armoede complex. Voor wie kan fietsen, is het een goedkoop en gezond vervoermiddel. We nemen dit mee als volwaardig alternatief. In nauwe samenwerking met schepen Watteeuw pakken we de vervoersarmoede van kwetsbare Gentenaars aan (*zie beleidsnota Stedenbouw, Publieke Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit*).

Acties

> **Vervoersarmoedeplan (samen met Filip Watteeuw, schepen van Mobiliteit en Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen)**

In 2020 maken we een vervoersarmoedeplan op. De Sociale Dienst, Ouderenzorg en Welzijn en Gelijke kansen bundelen, gecoördineerd door het Mobiliteitsbedrijf, hun expertise rond de aanpak van vervoersarmoede in onze stad. Het plan gaat uit van vier algemene doelstellingen:

- financiële drempels tot duurzame vervoersmodi wegwerken;
- toegankelijkheid van duurzame vervoersmodi verbeteren;
- tekort aan kennis, kunde of informatie wegwerken en vaardigheden trainen;
- transitie bij invoering Lage Emissie Zone voor personen in armoede begeleiden.

Deze worden vertaald in concrete acties die rechtstreeks of onrechtstreeks de vervoersarmoede van mensen in armoede verkleinen. *(zie beleidsnota Stedenbouw, Publieke Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit)*

8. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.

Armoede raakt aan alle levensdomeinen van wie ermee geconfronteerd wordt. Grote hefboomen om armoede te bestrijden bevinden zich bovenlokaal. De rol van de lokale overheid in het armoedebeleid vullen wij maximaal in. Wij blijven daarnaast ook de bovenlokale overheden wijzen op hun verantwoordelijkheid en werken waar mogelijk samen.

Hierboven deden we al uit de doeken hoe we dit per thema willen aanpakken. Duidelijk is dat een effectieve strijd tegen armoede een integrale aanpak vereist, die grenzen van levensdomeinen en bevoegdheden overschrijdt. Stad Gent kan dit niet alleen, maar moet de krachten bundelen met het middenveld, de Gentse burgers, de academische wereld en bedrijfswereld. Dit vereist een aantal voorwaarden waar de Sociale Dienst als regisseur armoedebestrijding mee aan de slag gaat: een breed draagvlak, een gezamenlijke aanpak en sterke coördinatie.

> **Breed draagvlak creëren**

We creëren een breed draagvlak door in te zetten op sensibilisering en vorming, ook naar Gentenaars die niet (bewust) met armoede in aanraking komen.

- Jaarlijks bereikt de Sociale Dienst minstens 50.000 Gentenaars met sensibiliseringsacties die Gentenaars bewust maakt over armoede, de achterliggende oorzaken en de effecten ervan. Jaarlijks is er minstens een stadsbrede campagne naar aanleiding van 17 oktober, werelddag van verzet tegen armoede.
- Onder het label 'Gent tegen armoede' bouwen we een sterke communicatiestrategie uit gericht naar verschillende doelgroepen.

> **Ervaringskennis centraal**

Het (armoede)beleid is er niet enkel vóór mensen in armoede, maar moet ook mee door hen vormgegeven worden. Dat is een basisprincipe van de Gentse armoedebestrijding. Vanuit hun ervaring brengen zij specifieke kennis mee die kan bijdragen tot de effectiviteit van ons beleid.

- Net als de voorbije jaren, zetten we sterk in op het bevragen en betrekken van mensen met armoede-ervaring in het (armoede)beleid. We hebben hierbij extra aandacht voor diversiteit: mensen met een migratieachtergrond, kinderen, jongeren en ouderen, mensen met een handicap,.... We doen dit door klantenparticipatie, gerichte inspraaktrajecten en samenwerking met tal van armoedeverenigingen. We werken actief mee aan de signalenprocedure.
- We breiden het aantal mensen met armoede-ervaring die actief betrokken zijn in onze dienstverlening en het wegwerken drempels uit: de sociale gidsen, gezondheidsgidsen, getuigen bij vorming, ervaringsdeskundigen,...
- We gaan aan de slag met nieuwe methodieken in co-creatie zoals customer journeys en service design.

> **Samen tegen armoede**

Samenwerking, afstemming, overleg en innovatie zijn noodzakelijk om blijvend stappen vooruit te zetten in de strijd tegen armoede. We gaan actief op zoek naar nieuwe ideeën en partners en experimenteren waar mogelijk. Zo houden we armoedebestrijding hoog op de agenda.

- We blijven meer dan 30 middenveldpartners in Gent ondersteunen met 4,2 miljoen subsidies om een rol te spelen in de strijd tegen armoede.
- Via het Sociaal Innovatiefonds creëren we in samenwerking met Schepen De Bruycker ruimte om innovatieve ideeën in het voorkomen en bestrijden van armoede uit te testen en samenwerking met nieuwe actoren (ook uit de bedrijfswereld) te stimuleren.
- Met het stadsbrede overleg 'Platform Gent tegen armoede', waarin relevante stadsdiensten, stakeholders, ervaringsdeskundigen en academici vertegenwoordigd zijn, zien we toe op de uitvoering van het plan maar denken we ook na over (innovatieve) bijkomende acties.
- Op alle levensdomeinen stimuleren we een sterke samenwerking met heel wat partners (armoedeverenigingen, CAW, mutualiteiten, Kind en Gezin, Inloopteams, CLB's, VDAB, werkgevers, jeugdzorg, zorgverstrekkers,...). We organiseren een jaarlijks stakeholderforum om de veldwerkers van al deze partners samen te brengen, te informeren en te betrekken bij het realiseren van het armoedebeleidsplan.
- Het armoedebeleidsplan krijgt een jaarlijkse rapportage. Deze wordt besproken op het 'Platform Gent tegen Armoede' en op de commissie Onderwijs, Welzijn en Participatie van de Gemeenteraad.

> **Heldere en toegankelijke communicatie**

We willen elke Gentenaar goed informeren en zorgen dat de juiste informatie bij elke burger terecht komt. Dit is noodzakelijk om iedereen te laten meedoen aan het leven in Gent. Er worden middelen ingezet om helder te communiceren naar de hele bevolking met specifieke aandacht voor kwetsbare Gentenaars, ook voor zij die anderstalig zijn. We doen hiervoor beroep op de expertise van middenveldorganisaties en ervaringsdeskundigen.

> **Voorbeeld in toegankelijkheid (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Gelijke Kansen en Welzijn)**

Met haar eigen hulp- en dienstverlening wil Stad Gent een voorbeeldrol spelen. Daarom streven we er steeds naar drempels voor kwetsbare Gentenaars zichtbaar te maken en weg te werken.

- De Gelijke Kansenmethodiek van de Dienst Welzijn en Gelijke Kansen en de Sociale Dienst maakt stadsdiensten nog meer bewust over hoe zij gelijke kansen kunnen realiseren voor alle Gentenaars. We gaan aan de slag met de dienstverlening van een specifieke stadsdienst of werken met meerdere diensten samen rond een bepaald thema (bv. communicatie, inschrijvingsbeleid, inspraak,...). (zie beleidsnota Welzijn en Gelijke kansen)

> **Signaleren naar hogere overheid**

Een lokale overheid blijft, hoe ambitieus ook, aan de slag in een context waar veel beleid bepaald en gestuurd wordt door hogere overheden. Deze beslissingen en de uitvoering ervan kunnen een grote impact hebben op de levens van Gentenaars in armoede. We blijven dan ook maximaal signaleren naar deze hogere overheden en gaan met hen in dialoog over hun rol in het wegwerken van de drempels die mensen in armoede ervaren.

8.1. Budget

Het armoedebeleidsplan bevat doelstellingen en acties van het volledige stadsbestuur. Bovendien streven we maximaal naar extra aandacht voor de kwetsbare Gentenaars alle levensdomeinen.

Het departement Sociale Dienstverlening, met armoedebestrijding als kerndoelstelling, heeft in totaal 435 miljoen netto budget, waarvan 25 miljoen euro extra in deze legislatuur. Hieronder volgen enkele voorbeelden van budgetten uit verschillende departementen die mee helpen in de strijd tegen armoede. Voor het thema wonen is er 92 miljoen voorzien voor investeringen waarvan 37 voor het vernieuwen en bouwen van sociale woningen. 3,5 miljoen euro wordt geïnvesteerd in het Gentse Arbeidspact om Gentenaars aan een job te helpen. Er is 2,5 miljoen extra voorzien voor de UiTPAS om de vrijetijdsparticipatie te verhogen. Dit stadsbestuur trekt deze legislatuur minstens 550 miljoen euro uit voor armoedebestrijding.

Een volledig plaatje geven van alle middelen voor de doelstellingen en acties in dit plan is niet mogelijk. We geven hier wel een overzicht van de budgetten gelinkt aan de doelstellingen opgevolgd door het departement Sociale Dienstverlening, onder bevoegdheid van schepenv Coddens.

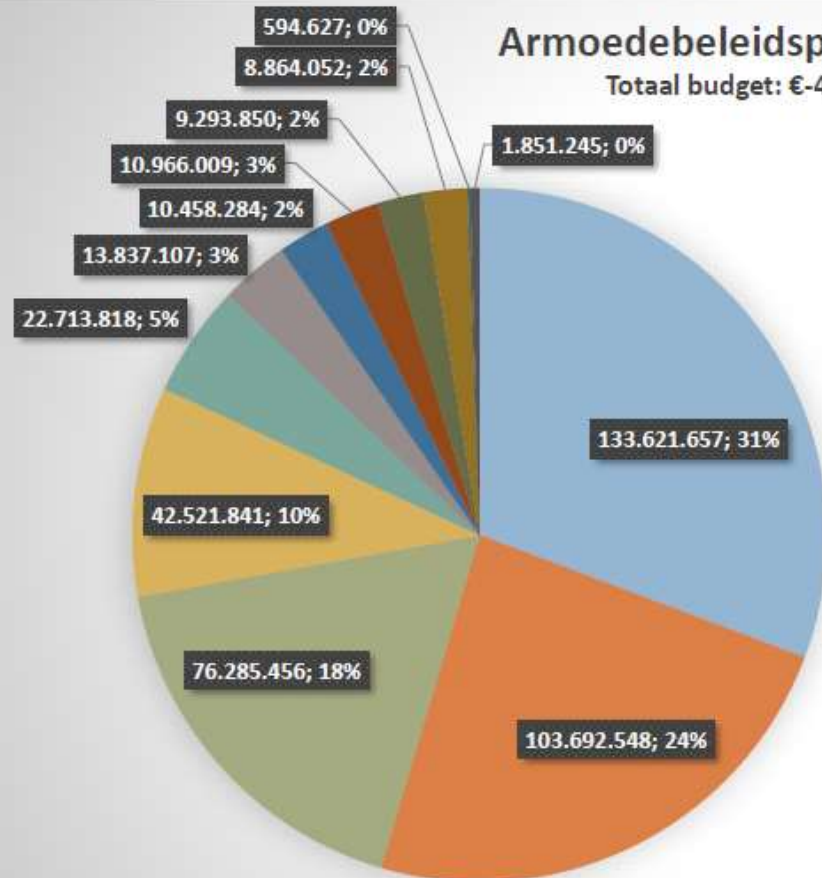
Budget	Totaal 2020-2025
Ontvangsten	474.957.419
Uitgaven	-909.657.913
Eindtotaal	-434.700.494

In het budget van het departement Sociale Dienstverlening bedragen de totale uitgaven 909,7 miljoen euro en de ontvangsten 475 miljoen. Het netto budget dat dus nog vanuit de lokale overheid wordt voorzien bedraagt 434,7 miljoen euro. Daarvan is 421 miljoen euro werkingsbudget en 13,7 miljoen euro voor investeringen en financiering (o.a. voor de projecten Gent Knapt Op, het bouwen van 11 Robuuste Woningen, Opvang & Oriëntatie). De ontvangsten bestaan voornamelijk uit subsidies (86% of 408 miljoen euro) die we krijgen vanuit de hogere overheden om onze werking te kunnen verzekeren en leefloon uit te betalen. Daarnaast vorderen we in bepaalde gevallen steun terug of vragen we een terugbetaling van verleende voorschotten en hebben we ontvangsten uit dienstverlening binnen het Dienstenbedrijf Sociale Economie (67 miljoen euro).

Onderstaande taartgrafiek toont de verdeling van het netto budget over de operationele doelstellingen binnen het departement Sociale Dienstverlening.

Armoedebeleidsplan 2020-2025

Totaal budget: €-434,7 miljoen

- OD10050 - Garanderen van integrale hulpverlening op maat voor de kwetsbare bevolking en de groeiende problematieken
- OD10051 - Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten
- OD10040 - Verhogen van het aantal mensen dat de hoogst haalbare trap naar werk bereikt en behoudt
- OD10041 - Realiseren van banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie
- OD10047 - Daklozen ondersteunen naar re-integratie
- OD10049 - Alle gezinnen met minderjarige kinderen én alle jongeren in armoede krijgen een passende hulpverlening
- OD10048 - Het versterken en afstemmen van het armoedebeleid doorheen alle beleidsdomeinen en het bewustzijn over armoede verhogen
- OD10003 - Verhogen van de woonzekerheid en de toegankelijkheid tot de woningmarkt
- OD10002 - Verhogen van het aanbod aan betaalbare woningen met sterke focus op Gentenaars met een laag inkomen, grote gezinnen en de huurmarkt
- OD10075 - Versterken van een toegankelijke en nabije dienstverlening op maat
- OD10001 - Verhogen van de woonkwaliteit en energiezuinigheid van de Gentse woningen
- OD10060 - Verhogen van het aanbod en versterken van de kwaliteit en toegankelijkheid van Jeugd(werk)initiatieven

Gent tegen armoede

1 oktober 2020

ARMOEDEBELEIDSPLAN

Addendum

Extra inspanningen n.a.v. COVID 19

Rudy Coddens

Schepen van Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid
en Zorg, Seniorenbeleid en Financiën
Stad Gent

Colofon

Stad & OCMW Gent

Departement Sociale Dienstverlening

Publicatiedatum

1 oktober 2020

Contact

Rudy Coddens, Schepen voor Sociaal beleid en Armoedebestrijding, Gezondheid en Zorg,
Seniorenbeleid, Financiën
schepen.coddens@stad.gent
Tel. 09 323 66 00

Adres

Stad Gent – Kabinet Schepen Coddens
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoudsopgave

Voorwoord: samen sterk in de strijd tegen de gevolgen van de coronacrisis	6
1. Recht op sociale zekerheid en bijstand	7
1.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten	7
1.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede	8
1.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord	9
1.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning	9
1.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg	10
2. Recht op menswaardig wonen	11
2.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot	11
2.2. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt	11
2.3. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie	12
3. Recht op arbeid	13
3.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk	13
3.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie	13
4. Recht op onderwijs	14
4.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen	14
4.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken	14
5. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing	17
5.1. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede	17
6. Armoede is geen eigen keuze. Gent Solidair tegen onderbescherming	19

Meer weten over het algemeen beleid rond armoedebestrijding in Gent? Bekijk het Armoedebeleidsplan 2020-2025 'Gent tegen armoede'.

Voorwoord: samen sterk in de strijd tegen de gevolgen van de coronacrisis

Het coronavirus heeft in 2020 hard toegeslagen, op vele vlakken. De (overheids)maatregelen die vanaf midden maart noodgedwongen werden ingevoerd om Corona in te dijken, zorgden ervoor dat veel gezinnen het plots financieel moeilijk kregen. Loonverlies door tijdelijke werkloosheid, beperkte toegankelijkheid van hulp- en dienstverleningsorganisaties, het sluiten van opvang- en andere voorzieningen, ... hadden een zware impact op het leven van (kwetsbare) burgers.

Die impact liet (laat) zich in grote mate financieel voelen, maar laat ook op mentaal vlak sporen na. Heel wat bestaande sociale problemen kwamen nog sterker naar voor. Corona had een impact op elk individu, maar niet iedereen werd even hard getroffen. We zitten allemaal in dezelfde storm, maar niet allemaal in dezelfde (stevige) boot.

Er was duidelijk veel nood aan hulp. Het aantal geregistreerde contacten aan het onthaal van de welzijnsbureaus steeg in het eerste semester van 2020 met 44% tegenover 2019. Het aantal geregistreerde hulpvragen steeg in de periode januari – juni met 51%. Daarnaast zagen we ook een stijging van de vraag naar administratieve, sociale, juridische en psychologische ondersteuning. In juni kregen we gemiddeld 15 vragen per dag, een stijging van 72% ten opzichte van 2019. Daarnaast zijn er nog veel Gentenaars die de vraag naar ondersteuning (nog) niet stellen en hierdoor niet de hulp krijgen waar ze recht op hebben (onderbescherming). Deze uiterst kwetsbare groep verliezen we zeker niet uit het oog, integendeel.

In Gent zijn we in samenwerking met alle schepenen snel overgeschakeld naar ‘crisismodus’ om zo veel mogelijk de acute noden en behoeften op te vangen. De taken van heel wat medewerkers werden (tijdelijk) aangepast zodat we organisaties en kwetsbare mensen nog intensiever konden ondersteunen. Daarnaast werkten we ook meer structurele maatregelen uit om noden en behoeften die opdoken (of meer uitgesproken werden) aan te pakken. Gelukkig was er heel wat solidariteit: veel Gentenaars en verenigingen waren bereid om vrijwillig te helpen of een tandje bij te steken. Hulp kwam uit verschillende hoeken.

In dit document geven we een overzicht van de belangrijkste maatregelen die we nemen of voorzien ten gevolge van de coronacrisis. Dit overzicht is een addendum bij het armoedebeleidsplan ‘Gent tegen armoede 2020-2025’.

Rudy Coddens

Schepenen van Sociaal beleid, Armoedebestrijding, Gezondheid, Zorg, Seniorenbeleid en Financiën

Stad & OCMW Gent

Gent, 1 oktober 2020

1. Recht op sociale zekerheid en bijstand

1.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten

> **Crisissteun**

Door de coronacrisis liepen de kosten voor veel gezinnen op. De prijzen in de supermarkten stegen, o.a. door het hamstergedrag en de tijdelijke beperking op kortingen. Stad Gent voorzag op zeer korte termijn € 60 crisissteun voor alle gezinnen met minderjarige kinderen die een leefloon ontvingen. In het najaar zorgen we voor een verhoging van het consumptiebudget voor kwetsbare gezinnen. Daarnaast is er extra begeleiding voor huurders die het moeilijk hebben om hun huishuur te betalen. OCMW Gent kan de huur voorschieten en afbetalingsplannen afspreken. Daarnaast blijft ook een tussenkomst in de huurwaarborg en het voorzien van een eerste maand huur mogelijk, na sociaal onderzoek.

> **Aanvullende Financiële Hulp onafhankelijk van statuut**

Het systeem van Aanvullende Financiële Hulp werd vanaf mei versneld opengesteld voor alle Gentenaars met een inkomen onder de Gentse armoedegrens, onafhankelijk van hun statuut (leefloon, werkloosheids- of invaliditeitsuitkering,...). Met dit systeem geven we extra financiële steun aan Gentse huishoudens met een inkomen onder het referentiebudget – een Gentse vertaling van de armoedegrens die rekening houdt met de samenstelling en situatie van het huishouden.

> **Versterken materiële steun (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie en schepen Elke Decruynaere, schepen van Outreachend Werken)**

- Voedselondersteuning

Zeker 30% meer mensen kwamen aankloppen bij de verschillende initiatieven voor voedselondersteuning. Stad Gent ondersteunde de initiatieven op verschillende manieren: stadsmedewerkers staken mee de handen uit de mouwen, we zochten extra vrijwilligers via GentHelpt, leverden beschermingsmateriaal en gaven logistieke steun. Extra werkingsmiddelen en een groepsaankoop voor hygiënisch materiaal vingen de meest acute noden op. Foodsavers bleef aan de slag en garandeerde de noodzakelijke bevoorrading van de voedselondersteuningsinitiatieven. Regelmatig overleg zorgde ervoor dat bestaande en nieuwe organisaties samen de noden van de meest kwetsbaren konden opvangen.

- Alternatief sociale resto's

De sociale restaurants sloten, net als de andere horeca, de deuren. De koks zaten niet stil. Ze leverden dagelijks 65 warme maaltijden voor de inloopcentra. De Dienst Outreachend Werken kon dagelijks 60 maaltijden en 50 broodpakketten verdelen op haar patrouilles. Daarnaast leverden we bij de meest kwetsbare gezinnen een aantal warme maaltijden aan huis. De sociale restaurants zetten sinds hun heropstart in juni ook in op afhaalmaaltijden.

- Versneld co-creatief naar een duurzaam toekomstmodel voor materiële hulp

Er ontstond een grote solidariteit binnen de Stad, met nieuwe initiatieven en netwerken.

Tegelijkertijd kwamen tijdens de coronacrisis een aantal knelpunten rond materiële hulp in beeld.

We maken dan ook versneld werk van een co-creatief duurzaam toekomstmodel voor materiële ondersteuning in de stad. Kras vzw en het Solidariteitsfonds krijgen extra werkingsmiddelen en tijdelijk personeel om de materiële ondersteuning de komende maanden te garanderen en actief deel te nemen aan dit traject. Daarnaast zetten zij samen een systeem op van thuislevering.

> **Digitale kloof (samen met Sofie Bracke, schepen van Digitalisering)**

De digitale kloof – digitale uitsluiting door gebrek aan toegang of vaardigheden - werd duidelijk zichtbaar toen iedereen aangewezen werd op online school volgen, werken en elkaar ontmoeten. Het onderwijs (zie ook 4.2.) deed heel wat inspanningen om iedereen toegang te geven tot de online lessen.

Daarnaast merkten we ook bij andere doelgroepen een hoge nood aan toestellen. Om hen uit de nood te helpen werd een ICT-inzamelactie van burgers voor burgers opgestart: het Solidariteitsfonds, Stad Gent en de repaircafés zamelden samen meer dan 390 oude toestellen (laptops, pc's, smartphones, ...) in, maakten ze klaar voor hergebruik en verdeelden ze naar de meest kwetsbare Gentenaars die sociaal geïsoleerd raakten.

Naar aanleiding van de coronacrisis zetten we ook de komende jaren versterkt in op het dichten van de digitale kloof.

- We werken aan een uitbreiding en betere bekendmaking van de werking van de Digipunten bij kwetsbare doelgroepen met een extra focus op kinderen en jongeren.
- We maken werk van een all-in 'digipakket' voor cliënten van de Sociale Dienst bestaande uit een nieuw digitaal toestel, internet (via Fonds Participatie en Sociale Activering), installatie en digihulp aan huis en opleiding.
- De inzamelactie door het Solidariteitsfonds, Dienst Ontmoeten en Verbinden i.s.m. het Repair Café (Gent Repareert, dat 't weer marcheert) wordt structureel verder gezet.

1.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede

> **Versterkt welzijnsonthaal**

Veel nieuwe mensen kwamen voor het eerst aankloppen bij de verschillende initiatieven voor materiële ondersteuning. Om meteen de link te kunnen leggen naar de hulpverlening en het uitputten van hun rechten spraken we met de partners een nieuwe manier van samenwerken af, waarbij partnerorganisaties contactgegevens van bezoekers doorgeven aan het welzijnsbureau in de buurt. De maatschappelijk werkers van de welzijnsonthalen nemen dan contact op met deze personen of gezinnen voor een onthaalgesprek. Dankzij deze nieuwe werkwijze realiseren we niet alleen een goede doorverwijs naar materiële hulp, maar kunnen we verschillende gezinnen meteen ook leefloon of andere vormen van financiële steun bieden.

1.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord

> **Buitenruimtes voor kwetsbare gezinnen (Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Stad Gent slaat de handen in elkaar met jeugdbewegingen, jeugdhuizen en andere partners uit het middenveld om afgesloten buitenruimtes ter beschikking te stellen van kwetsbare gezinnen. 20 organisaties stellen hun tuin of terrein open voor gezinnen of bewoners uit de buurt. Ze kunnen die ruimtes gebruiken op afspraak: er wordt met tijdsloten gewerkt.

> **Intrafamiliaal geweld (Mathias De Clercq, burgemeester bevoegd voor Preventie- en overlastbeleid)**

De komende maanden is een momentum om extra in te zetten op bewustwording, het doorbreken van het taboe en het verhogen van de meldingsbereidheid. We voorzien extra werkmiddelen om problematische situaties te herkennen en er gepast op te reageren. Ook zetten we gedurende 1 jaar extra personeel in om de stijging van het aantal dossiers (StalkingAlarm en ketenaanpak) te kunnen opvangen en te kunnen inspelen op nieuwe signalen.

1.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning

> **Versterkt onthaal voor jongeren (samen met Astrid De Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie en Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

— Inlooplekken voor jongeren

vzw LEJO, JGIA en vzw JONG startten een samenwerking op, met ondersteuning van de schoolspotters. Doel: jongeren gedurende de coronalockdown toch een veilige plek geven waar ze terecht konden voor een babbel, schoolondersteuning, ondersteuning bij papierwerk, warme doorverwijzing. Er werd ook voorzien in basispakketten voeding & hygiëne. Dit onthaal ging twee keer per week door in het Huis van de Mensenrechten.

— Mobiele ploeg

Daarnaast was er ook een mobiele ploeg actief die met busjes en fietsen outreachend in de wijken aanwezig was. De busjes waren uitgerust met printers, laptops, spelmateriaal, speelgoed, voedselpakketten, hygiënische benodigdheden,... die aan huis konden worden afgeleverd of waarmee jongeren geholpen konden worden. De fietsers hebben ingezet op warme babbels aan de voordeur, boodschappen doen, warme maaltijd brengen,...

1.5. De gezondheidskloof wordt verkleind door te werken aan een toegankelijke fysieke en geestelijke gezondheidszorg

> Beschermingsmateriaal voor Gentse organisaties

De verschillende initiatieven die instaan voor noodhulp kregen mondmaskers en ander beschermingsmateriaal zoals handschoenen en handgel. De mondmaskers, gemaakt door vrijwilligers, kwamen zo terecht op de plaatsen die ook tijdens de lockdown open bleven. In een latere fase werden er ook nog door Stad Gent aangekochte mondmaskers en faceshields verdeeld naar deze organisaties. Daarnaast konden ook andere middenveldorganisaties in Gent een doe-het-zelfpakket voor 20 mondmaskers bestellen. Aanvullend op het mondmasker dat naar elke Gentenaar werd opgestuurd, verdeelden deze organisaties ook mondmaskers onder Gentenaars zonder brievenbus.

> Extra zorg bij quarantaine

Stad Gent stelde een lokale coördinator aan om kwetsbare Gentenaars die positief testen op COVID-19 te helpen tijdens hun quarantaine. De Stad voorziet zowel individuele als buurtgerichte begeleiding (indien er een lokale besmettingshaard zou opduiken). Gent werkt voor dit 'tweesporenbeleid' samen met de Gentse Huisartsenvereniging en de Eerstelijnszone Gent. We werken hierbij complementair met de aanpak van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

> Versterken geestelijke gezondheidszorg

Er gaan 4 extra psychologen aan de slag in de wijken om de stijgende vraag naar geestelijke gezondheidszorg omwille van COVID-19 te kunnen beantwoorden. De bedoeling is om in kwetsbare wijken minstens een dag per week gratis psychologische zorg te bieden, in samenwerking met plaatselijke huisartsen of eerstelijnszorg. Corona zorgde ook voor veel financiële zorgen bij ondernemers, we voorzien ook voor hen gepaste mentale ondersteuning. Ook bij de Sociale Dienst van OCMW Gent komt een extra psycholoog in dienst om cliënten te begeleiden. Om zorgverleners psychologisch bij te staan versterkt Stad Gent de Zuurstoflijn, een initiatief van het PAKT voor zorgverleners die door extra belasting hun eigen welbevinden dreigen te verliezen.

De Psychologische Dienst van de Sociale Dienst zette een coronacrisisaanbod op. Mensen die in verplichte quarantaine zitten kunnen beroep doen op een psycholoog om te voorkomen dat psychische problemen verergeren.

De wijkgerichte ondersteuning van psychisch kwetsbare Gentenaars wordt versneld uitgebreid. De goede praktijk in Nieuw Gent met een mobiele werker rond geestelijke gezondheid wordt ook uitgebreid in Rabot en de Watersportbaan. Deze mobiele werkers gaan op zoek naar mensen die niet de juiste psychische zorg krijgen en ondersteunen hun integratie in de buurt.

2. Recht op menswaardig wonen

2.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot

> **Versnelde uitbreiding Sociaal Verhuur Kantoor en Huuringent (Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Eén van de gevolgen van de coronacrisis is dat meer en meer mensen dreigen uit hun woning te worden gezet omdat ze de huur niet langer kunnen betalen of doordat ze niet tijdig een nieuwe woning hebben gevonden wanneer hun huurcontract ten einde loopt. Stad Gent werft een extra personeelslid aan om verhuurders warm te maken om hun woning te verhuren via SVK Gent en/of Huuringent om het aanbod aan betaalbare huurwoningen in onze stad uit te breiden. Huuringent en SVK Gent verhuren woningen door aan specifieke doelgroepen aan een verlaagde huurprijs. In ruil voor de verlaagde huurprijs garanderen ze betalingszekerheid aan de verhuurder.

2.2. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt

> **Huurpremie (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Een groot deel van de Gentse woonnood bevindt zich op de private huurmarkt. Sociaal huren biedt veel kwetsbare gezinnen een oplossing, maar de wachtlijsten zijn lang en bieden geen oplossing voor deze gezinnen op korte termijn. Zij zijn genoodzaakt om op de private markt te huren tegen vaak (te) hoge huurprijzen. Door de crisis ervaren veel gezinnen een inkomensverlies: mensen werden tijdelijk werkloos of arbeidscontracten werden niet verlengd. Gezinnen die langer dan vier jaar op een wachtlijst staan voor een sociale woning, krijgen een premie van Vlaanderen. Naar schatting 2.300 Gentse gezinnen staan tussen de twee en vier jaar op een wachtlijst voor een sociale woning. Voor deze gezinnen voorziet Gent nu een huurpremie van € 40 per maand voor een periode van één jaar.

> **Sociale woonbegeleiding op de private huurmarkt (samen met Tine Heyse, schepen van Wonen)**

Door de coronacrisis kampen heel wat gezinnen met betalingsproblemen. Cliënten die een huurschuld hebben opgebouwd op de privémarkt kunnen nu ook terecht bij de Dienst Sociale Woonbegeleiding. Deze zal bemiddelen tussen verhuurder en huurder om een afbetalingsplan op te stellen en uithuiszetting te voorkomen.

Om te vermijden dat mensen effectief dakloos worden, richten we een nieuw begeleidingsteam op als sluitstuk van woonbemiddeling op de private huurmarkt. Gezinnen waarbij woonbemiddeling is afgelopen en die niet langer in de woonst kunnen blijven, krijgen hulp van een herhuisvestingsbegeleider in hun zoektocht naar een nieuwe woonst.

2.3. Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie

> Voorzien van extra nachtopvang tot na de winter van 2021

De coronacrisis heeft ook een impact op dakloosheid. Toen de eerste golf toesloeg en er nog onduidelijkheid was over het verloop van de ziekte beslisten de nachtopvangaanbieders om slechts 1 persoon per kamer te laten overnachten. Deze verminderde capaciteit op een moment van hoge nood (winterperiode + coronacrisis) zorgde voor een tekort aan opvangplaatsen. In eerste instantie zochten we een aantal noodoplossingen: we werkten samen met 2 hostels, een jeugdverblijfplaats en een zorghotel. Sinds eind mei 2020, met de versoepelingen en duidelijkere richtlijnen, konden de verschillende nachtopvangcentra mits een aantal ingrepen geleidelijk terug naar hun reguliere capaciteit.

Om ervoor te zorgen dat dakloze mensen tijdens deze coronacrisis de nacht zeker niet op straat moeten doorbrengen, opende de Gentse winternachtopvang op de locatie Prinsenhof, dit tot het einde van de winterperiode 2021.

> Voorzien van 24-uursopvang

Tijdens de coronacrisis zetten we een samenwerking op met Zorgdorpen vzw. Hiermee zorgden we voor extra bedden voor daklozen met gezondheidsproblemen die moeilijker terecht konden in de reguliere nachtopvang. Er werden ook bedden vrijgehouden om quarantaine te voorzien voor daklozen met een (vermoeden van) besmetting, in afwachting van de resultaten van een test of tot het besmettingsgevaar geweken is.

> Uitbreiding inloopcentra

Tijdens de coronacrisis beslisten we om de capaciteit per inloopcentrum voor daklozen te beperken, in lijn met de richtlijnen van Sciensano en het Agentschap Zorg en Gezondheid. Omdat dit een drastische inperking van de totale capaciteit betekende, beslisten we om in de cafetaria van sporthal Tolhuis een extra inloopcentrum te creëren. Daarnaast verhuisde het inloopcentrum SOC naar de ruimere gebouwen van buur Parnassus om mensen in veiliger omstandigheden te ontvangen. CAW Oost-Vlaanderen baatte de inloopcentra uit en medewerkers uit verschillende stads/OCMW-diensten sprongen bij om open te houden. Eind juni 2020 sloot het extra inloopcentrum.

In de inloopcentra werden dagelijks 65 warme maaltijden voorzien vanuit de sociale restaurants. Voor daklozen die moeilijker terecht konden in de inloopcentra verdeelden we ook maaltijden op straat. Tot slot werden er ook mondkmaskers ter beschikking gesteld van daklozen.

3. Recht op arbeid

3.1. Kwetsbare Gentenaars worden begeleid naar de hoogst haalbare trap naar werk

> **Uitbreiding en verlenging van het Jobteam Gent (Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Door Corona zijn er meer werkzoekenden en solliciteren meer mensen voor dezelfde jobs. De meest kwetsbare werkzoekenden krijgen daardoor te maken met verdringing en hebben minder kans om aan de slag te gaan. Ook het begeleiden van wie (nog) niet klaar is voor de reguliere arbeidsmarkt wordt in deze situatie moeilijker.

Daarom zetten we samen met VDAB in op een uitbreiding en verlenging van het project 'Jobteam Gent' tot eind 2022. In plaats van 920 wil men 1250 werkzoekenden begeleiden. Door de extra inzet van **intercultureel bemiddelaars** willen we vluchtelingen en mensen met een migratieachtergrond beter kunnen bereiken. In samenwerking met verschillende initiatieven op wijkniveau maken we via **vrijwilligerswerk** het leren op de werkvloer mogelijk.

> **Wegwerken digitale drempels naar werk (Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk en Sofie Bracke, schepen van Digitalisering)**

Stad Gent koopt **100 digitale pakketten** aan (laptop met softwarepakket en internetaansluiting) die in bruikleen gegeven worden aan werkzoekenden die begeleid worden door het Jobteam. Een **coach** begeleidt de gebruikers om hun digitale vaardigheden te versterken. Op die manier werken we de drempel om digitaal werk te zoeken en te solliciteren bij de meest kwetsbare Gentenaars weg.

> **Schoolverlaters ondersteunen naar werk (Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Om te voorkomen dat men in armoede terecht komt door werkloosheid, ondersteunen we schoolverlaters in de eerste stappen op de arbeidsmarkt. Stad Gent organiseert in samenwerking met verschillende partners een pop-up voor schoolverlaters in de Brabantdam. Alle schoolverlaters, maar zeker jongeren die afstudeerden in TSO en BSO, kunnen er elke weekdag terecht met alle vragen omtrent werk zoeken en vinden. Stad Gent zal ook beroepinlevingstages (BIS) cofinancieren. Zo krijgen schoolverlaters de kans om ervaring op te doen op de werkvloer.

3.2. We realiseren banengroei en kwaliteitsvolle loopbanen in de sociale economie

> **Uitbreiden van het contingent maatwerkers met 10 werknemers (samen met Bram Van Braeckvelt, schepen van Werk)**

Corona zal ook in de komende jaren een impact hebben op de beschikbare werkplaatsen voor de meest kwetsbaren. We streven naar een uitbreiding van het aantal plaatsen in de Gentse Sociale economie. Wereserveren alvast budgetten om de cofinanciering te voorzien voor 10 bijkomende plaatsen voor maatwerk in het Stedelijk Dienstenbedrijf.

4. Recht op onderwijs

4.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen

> **Inspelen op alle nood aan (kinder)opvang (Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Kinderdagverblijven en buitenschoolse opvanginitiatieven zijn op elk moment tijdens de lockdown open gebleven, niet enkel voor ouders in essentiële beroepen maar ook voor kinderen van kwetsbare ouders. Tijdens de lockdown hebben de opvanglocaties extra geïnvesteerd in partnerschappen op wijkniveau om gezinnen onder de radar te blijven bereiken of opnieuw toe te leiden naar de kinderopvang. Elke opvanglocatie bleef actief contact houden (telefoontje, babbel, gesprek op de stoep,...) met elk gezin en er werden nieuwe ondersteunende materialen/tools ontwikkeld bij het outreachend werken.

> **Geen aanrekening van niet-gekomen, maar wel geplande opvangdagen in Stedelijke kinderdagverblijven (Elke Decruynaere, schepen voor Opvoeding)**

Elk gezin heeft in de periode vanaf de start van de lockdown tot eind augustus enkel betaald voor effectieve aanwezigheden in de stedelijke kinderopvang.

4.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken

> **Digitale kloof in het onderwijs (samen met Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs en Sofie Bracke, schepen van Digitalisering)**

- Laptops voor alle leerlingen

De coronamaatregelen stelden de digitale kloof in het onderwijs op scherp. De plotse overschakeling naar afstandsonderwijs was voor veel gezinnen geen evidentie, zeker niet voor gezinnen in een kwetsbare situatie.

Voor de kwetsbare leerlingen in het basisonderwijs werden 663 laptops en 124 tablets verzameld van stadsdiensten, de uitleendienst en bedrijven. Ook werd de structurele vervanging van toestellen van Groep Gent-medewerkers versneld om deze toestellen uit te lenen aan basisscholen. Hierbij werd prioriteit gegeven op de overgangsjaren zoals het zesde leerjaar. Deze materialen werden op het einde van het schooljaar terug ingezameld.

Via Digital 4 Youth kon elke leerling in het secundair onderwijs zonder toestel er één aanvragen. 1063 leerlingen konden hier beroep op doen, toch was de vraag groter dan het aanbod. Voor leerlingen van stedelijke scholen die geen beroep konden doen op de laptops van Digital 4 Youth werden 60 extra laptops aangekocht. Binnen de andere onderwijsnetten werden laptops uitgeleend of ter beschikking gesteld via private sponsors.

- Ondersteuning in digitale vaardigheden en internet

Voor leerlingen zonder internet thuis boden providers Telenet en Proximus een oplossing: gratis wifi-codes via de scholen om de gezinnen van internet te voorzien tijdens de coronacrisis. 2000 leerlingen maakten hier gebruik van. Er waren diverse ondersteuningsacties om gezinnen met beperkte digitale vaardigheden te helpen om met de computer en het internet aan de slag te gaan. We zorgden voor handleidingen in 10 verschillende talen voor de gezinnen en uitleg voor de scholen. Er was ook gratis telefonische hulp: gezinnen met problemen of vragen rond het computergebruik konden bij BEEGO en Digidak terecht.

- Ook in het komende schooljaar

In het nieuwe schooljaar blijven we opvolgen dat alle leerlingen de nodige toegang hebben tot de digitale wereld zodat ze alle kansen krijgen in het onderwijs. Daarnaast zetten we ook verder in op het algemeen wegwerken van de digitale kloof (zie ook 1.1.)

- × Onderwijs Vlaanderen zet extra middelen in op de digitale kloof in het onderwijs. Toch besliste het Stedelijk onderwijs al om 100 toestellen aan de kopen om snel in te zetten indien afstandsonderwijs ingevoerd wordt in een school omwille van besmetting of quarantaine.
- × Digipolis kocht in samenwerking met het Onderwijscentrum Gent 250 laptops aan die kunnen uitgeleend worden aan leerlingen in het basisonderwijs die studieondersteuning krijgen. Ze kunnen deze toestellen gebruiken gedurende de studieondersteuning om te werken aan digitale vaardigheden van de leerling en het gezin.
- × Tegen 2021 komen er 10 digipunten bij die specifiek gericht zijn op het ondersteunen van digitaal schoolwerk van leerlingen in het basis en secundair onderwijs.
- × Met een projectleider E-inclusie gaan we verschillende acties testen die de digitale kloof verder dicht en na positieve evaluatie verder uitrollen. Ideeën om mee te experimenteren zijn bijvoorbeeld zomerkampen rond digitale vaardigheden voor leerlingen én ouders, een draaiboek opmaken voor digitale begeleiding op school, mediacoaching voor leerkrachten,...

> **Versterken studieondersteuningsinitiatieven voor kwetsbare gezinnen (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

Heel veel mensen uit het onderwijs hebben enorm veel inspanningen gedaan om gezinnen in een kwetsbare situatie te blijven begeleiden door de moeilijke periode, niet alleen om leerachterstand te vermijden, maar ook om te horen hoe het met gezinnen ging. Bij de opstart van het nieuwe schooljaar zullen de initiatieven die studieondersteuning bieden niet kunnen starten met hun normale werking. Samen gaan we bekijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat we toch zoveel mogelijk kinderen en jongeren kunnen bereiken en ondersteunen:

- Eventueel locaties voorzien waar initiatieven studieondersteuning kunnen geven volgens de huidige coronamaatregelen.
- Samenzitten met de verschillende initiatieven studieondersteuning om te bekijken hoe we elkaar kunnen inspireren, versterken en steunen.

> **Alle leerlingen terug naar school (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

In scholen zonder brugfiguur krijgt het bestaande schoolteam extra middelen om contact te leggen met kinderen en jongeren die de voorbije maanden moeilijk bereikbaar waren. Zo streven we ernaar om iedereen terug naar school te krijgen.

> **Wegwerken leerachterstand (Elke Decruynaere, schepen van Onderwijs)**

- Begeleiding niet loslaten

Een aantal leerlingen die door initiatieven studieondersteuning of een vrijwilliger van het project “Hulp bij schoolwerk in coronatijd” ondersteund werden gedurende het afstandsonderwijs, krijgen verdere begeleiding tijdens de zomervakantie en bij de start van het nieuwe schooljaar. Hierbij zet men vooral in op het welbevinden van de leerlingen. Bij een plaatselijke lockdown en/of quarantaine, zullen leerlingen die terugvallen op afstandsonderwijs (2^e en 3^e graad van het secundair onderwijs) eveneens beroep kunnen doen op een vrijwilliger via dit project

- Aanbod van zomerscholen

Kinderen en jongeren die in een kwetsbare situatie opgroeien, hadden door de coronacrisis een verhoogd risico op leerachterstand. Om tijdens de zomervakantie een pedagogische ‘terugval’ zoveel mogelijk te voorkomen, voorzagen we samen met partners via de Vlaamse oproep ‘COVID-19-zomerscholen’ zomerscholen in Gent. In Gent zette men in op een breed ontwikkelend en vooral ook ontspannend aanbod. Het Onderwijscentrum Gent nam op verschillende vlakken een rol op ten aanzien van alle zomerscholen die op het grondgebied van de stad Gent werden georganiseerd: facilitaire ondersteuning, administratie, hulp bij toeleiding, ondersteuning bij de zoektocht naar extra medewerkers/vrijwilligers, inhoudelijk en financieel

5. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

5.1. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede

> **Beestige zomer (Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

De Jeugddienst lanceerde een oproep bij organisatoren en het ruimere publiek om tijdens de zomervakantie een extra aanbod te creëren voor alle Gentse kinderen en jongeren. Het gaat hierbij om een zomeraanbod en een nazomeraanbod met specifieke aandacht voor kwetsbare kinderen en jongeren.

> **Tijdelijke zomerpleinen (Astrid de Bruycker, schepen van Buurtwerk en Participatie en Filip Watteeuw, schepen van Publiek ruimte)**

Op 9 pleinen in dichtbebouwde of dichtbewoonde buurten kregen Gentenaars tijdens de zomer meer ruimte om buiten te zitten en te ontspannen. De zomerpleinen werden door de stad vrij gemaakt en minimaal ingericht met extra zitbanken of groenaccenten. Bewoners konden dan verder aan de slag om de pleinen in te richten. Met meer open ruimte kregen Gentenaars die thuisblijven de mogelijkheid om, rekening houdend met social distancing, in hun buurt buiten te ontspannen.

> **Vrijtijdspakketten Huis van het Kind (Elke Decruynaere, schepen van Jeugd)**

Er werden een 1200-tal vrijtijdspakketten bezorgd aan -12-jarigen. Dit werd gekoppeld aan stoepbezoeken om de gezinnen te informeren over het vrijetijdsaanbod en te ondersteunen indien nodig. Er werd ook budget voor vrijetijdsmateriaal voorzien voor organisaties die werken met kwetsbare -12-jarigen.

Voor de +12-jarigen werd een budget ter beschikking gesteld aan de outreachende werkingen om in samenspraak met de jongeren materiaal te voorzien en hen in contact te brengen met het jeugdwelzijnswerk en andere jongeren.

> **Openluchtbeweeglessen (samen met Astrid de Bruycker, schepen van Buurtwerk, Sofie Bracke, schepen van Sport)**

Heel wat partners probeerden een openluchtaanbod om te bewegen of te sporten te voorzien. Zo organiseerde het Wijkgezondheidscentrum Nieuw Gent en OCMW Gent samen openluchtbeweegingslessen. In andere wijken boden de lokale dienstencentra of de buurtwerkers van Ontmoeten en Verbinden beweegmomenten aan, o.a. voor bewoners van hoogbouwappartementen.

> **Laagdrempelig preventief aanbod (Mathias De Clercq, burgemeester bevoegd voor Preventie- en overlastbeleid, Elke Decruynaere, schepen van Jeugd en Sofie Bracke, schepen van Sport)**

De Dienst Preventie Voor Veiligheid zet samen met andere diensten (o.a. de Jeugddienst) jaarlijks een aantal reguliere acties op om in te spelen op tijdelijke noden voor jongeren. Daarnaast worden nu middelen voorzien om extra in te zetten op nieuwe plekken die door de verhoogde

druk en de aanwezigheid van meer jongeren in de stad naar boven zullen komen. Deze extra acties zijn onder meer:

- × Uitbreiding van het project pleinpatrons
- × Inzet op pop-up skateplekken met beheer
- × Laagdrempelig sportaanbod door Sportaround op parken en pleintjes
- × ...

6. Armoede is geen eigen keuze. Gent Solidair tegen onderbescherming

> **Samenwerking middenveld (samen met Astrid de Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie)**

Stad Gent kent een sterke samenwerking met het middenveld. Alleen als we de handen in elkaar slaan kunnen we de strijd tegen armoede voeren. Tijdens de coronacrisis werd dan ook op regelmatige basis overlegd en afgestemd met gekende en nieuwe actoren actief in het sociale middenveld, o.a. om noodhulp te garanderen (zie eerder). Heel wat bestaande en nieuwe vrijwilligers staken de handen uit de mouwen om kwetsbare Gentenaars te ondersteunen, in 2021 willen we hen als stad nog bedanken met een leuke verrassing.

> **Extra ondersteuning Gentse verenigingen (Astrid de Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie)**

Heel wat Gentse organisaties zagen inkomsten wegvallen en kosten toenemen. Stad Gent zorgt voor bijkomende ondersteuning voor de vele sociale organisaties in de stad.

- Gentse verenigingen die huren bij stad Gent moesten geen huur betalen in de maanden waarin de lockdown gold. Voor wie privaat huurt bekijken we een bijkomende huursubsidie.
- Dienst Welzijn en Gelijke Kansen voorziet een extra forfaitaire toelage van 1000€ voor de 220 door de stad erkende verenigingen (etnisch-culturele minderheden, LGBTQ+, senioren, personen met beperking/sociale voorzieningen). Daarnaast is er een extra (personeels)toelage voor middelgrote convenantpartners in het sociaal-cultureel middenveld.
- Daarnaast gaat de Stad Gent pragmatisch om met al toegekende subsidies. In afstemming met de verenigingen kijken we welke zaken op een later moment kunnen opgepikt worden of waar gemaakte afspraken herbekeken moeten worden.

> **Signalen (samen met Astrid de Bruycker, schepen van Welzijn en Participatie)**

Corona stelde heel wat bestaande knelpunten en drempels op scherp. Zowel armoedeorganisaties als medewerkers op het terrein signaleerden deze. Waar mogelijk speelden we kort op de bal, zochten we oplossingen en realiseerden we deze.

Het Sociaal Innovatiefonds stimuleert tegelijk de brede welzijnssector om complexe maatschappelijke uitdagingen, ook nieuwe signalen die naar boven kwamen tijdens coronatijd, vernieuwend aan te pakken.

6.1. Budget

Hieronder een overzicht van de bijkomende budgetten die Stad Gent voorziet voor de corona- en relancemaatregelen in dit plan beschreven.

Bijkomende middelen vrijgemaakt door Stad Gent	Impact 2020	Impact 2021	Impact 2022	Impact 2023	Totaal 2020 tot 2023
Recht op sociale zekerheid					
Financiële hulpverlening tijdens lockdown	162.000 €				162.000 €
Materiële hulpverlening tijdens lockdown	207.208 €				207.208 €
Versnelde uitrol kader materiële ondersteuning	164.403 €	73.973 €			238.376 €
Digitale kloof: ondersteuning vrijwillige reparateurs	35.000 €				35.000 €
Preventie jongeren	15.000 €				15.000 €
Intrafamiliaal geweld	47.500 €	37.500 €			85.000 €
Extra psycholoog Sociale Dienst vanaf 06/2020	36.968 €	75.947 €			112.915 €
Extra inzet geestelijke gezondheid	161.250 €	382.500 €	281.250 €		825.000 €
Totaal	829.329 €	569.920 €	281.250 €		1.680.499 €
Recht op menswaardig wonen					
Bijkomende nacht- en dagopvang plaatsen tijdens lockdown	528.501 €				528.501 €
Bijkomende nacht- en dagopvang plaatsen tot einde winter '21	435.173 €	37.851 €			473.024 €
Wooncoaching & huurachterstalbemiddeling private markt	82.000 €	336.921 €	263.698 €		682.619 €
Aantrekken nieuwe woningen SVK en HuurinGent	12.250 €				12.250 €
Huurpremie	255.000 €	757.500 €			1.012.500 €
Totaal	1.312.924 €	1.132.272 €	263.698 €		2.708.894 €
Recht op arbeid					
Impact lockdown op werking (vnl. DBSE en MAACT)	313.135 €				313.135 €
Extra contingent van 10 maatwerkers	0	165.953 €	225.963 €	230.901 €	622.817 €
Extra acties werk	320.000 €	542.000 €	215.000 €		1.077.000 €
Totaal	633.135 €	707.953 €	440.963 €	230.901 €	2.012.952 €
Recht op onderwijs					
Wegwerken leerachterstand	400.000 €	600.000 €			1.000.000 €
Digitale kloof Onderwijs	290.584 €	263.333 €	110.000 €	49.583 €	713.500 €
Totaal	690.584 €	863.333 €	110.000 €	49.583 €	1.713.500 €
Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing					
Beestige zomer	418.000 €				418.000 €
Totaal	418.000 €				418.000 €
Solidair tegen armoede					
Bedanking vrijwilligers		50.000 €			50.000 €
Ondersteuning verenigingen	150.000 €				150.000 €
Totaal	150.000 €	50.000 €			200.000 €
Totaal extra uitgaven over alle jaren = 8.733.845€	4.033.972 €	3.323.478 €	1.095.911 €	280.484 €	8.733.845 €

Ook vanuit de bovenlokale overheden werden er bijkomende middelen toegekend aan de lokale besturen om de noden van mensen in armoede op te vangen.

Vanuit de federale overheid krijgen we extra steun voor het toekennen van het leefloon, budget om een extra toeslag van 50 euro voor 6 maand te voorzien bij de uitbetaling van het leefloon en een COVID-19-toelage waarmee we steun, na een individueel sociaal onderzoek en beslissing, kunnen toekennen. Daarnaast ontvingen we ook 100.000 euro voor bijkomende nacht- en dagopvang en 93.000 euro voor voedselondersteuning.

Vanuit de Vlaamse overheid werd een budget voorzien voor voucherbonnen met consumptiebudget en voor algemene armoedebestrijding.

De vele administratieve procedures verbonden aan verschillende van deze subsidielijnen maken het niet eenvoudig om, ondanks grote inspanningen en creatief denken, het voorziene bovenlokale budget (8,6 miljoen) volledig te benutten.

